

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**AKTUÁLNÍ REFLEXE UPLATŇOVANÝCH
METOD A FOREM ČINNOSTI OBECNÍ
(MĚSTSKÉ) POLICIE V RÁMCI ZABEZPEČOVÁNÍ
OCHRANY “MÍSTNÍCH ZÁLEŽITOSTÍ
VEŘEJNÉHO POŘÁDKU“ SE ZAMĚŘENÍM NA
TERITORIÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA VODŇANY**

Autor práce: František Kovář

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: František Kovář
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Prezenční
Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Aktuální reflexe uplatňovaných metod a forem činnosti obecní (městské) policie v rámci zabezpečování ochrany „místních záležitostí veřejného pořádku“ se zaměřením na teritoriální území města Vodňany

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Current Reflection of Applied Methods and Forms of Activity of Municipal Police within the Framework of Ensuring the Protection of "Local Matters of Public Order" Focusing on the Territory of the City Vodňany

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Křih, PhD.
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): Duben 2021

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem práce je formou teoretického vhledu šířeji objasnit základní pojmosloví, východiska a účinný de lege lata legislativní rámec zkoumané tematické oblasti. Vedlejší cíle práce má ambici formou teoreticko-praxeologického vhledu tematicky úžeji reflektovat příklady tzv. „dobré“ součinnosti praxe mezi místně a věcně příslušnou součástí obecní (městské) policie a základním útvarem Policie ČR se zaměřením na teritoriální území města Vodňany.

Student: František Kovář	28.4.2021 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Křih, PhD.	14.5.2021 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	17.5.2021 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	21.5.21 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	24.5.2021 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Josefu Kříhovi PhD. za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KOVÁŘ, F. *Aktuální reflexe uplatňovaných metod a forem činnosti obecní (městské) policie v rámci zabezpečování ochrany „místních záležitostí veřejného pořádku“ se zaměřením na teritoriální území města Vodňany: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2021. s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha PhD.

Klíčová slova: městská policie, oprávnění, Policie České republiky, součinnost, úkoly, veřejný pořádek.

Věcná část bakalářské práce (dále jen „**práce**“) šířeji vyjadřuje teoreticko-praxeologickou ambici problémově demonstrovat specifický stav zabezpečení ochrany tzv. „místních záležitostí veřejného pořádku“ ze strany místně a věcně příslušného orgánu obecní (městské) policie. V užším postihu poukazuje na stav součinnosti a spolupráce Městské policie Vodňany s místě a věcně příslušnou policejní součástí Policie České republiky, tj. základního útvaru služby pořádkové Policie České republiky Krajského ředitelství Jihočeského kraje, Územního odboru Strakonice, Obvodního oddělení Vodňany.

Teoretická část „práce“ bude obohacena o užitou kvalitativní výzkumnou techniku, tj. „řízené rozhovory“, které budou demonstrovat fakticitu součinnostních vztahů zájmově reflektovaných dotčených orgánů veřejné správy, tj. místně a věcně příslušného komunálního sboru, tj. Městské police Vodňany a shora uvedené policejní součástí, tj. základního útvaru Policie České republiky služby pořádkové policie v rámci teritoriálního území města Vodňany.

ABSTRACT

KOVAR, F. *Current Reflection of Applied Methods and Forms of Activity of Municipal Police within the Framework of Ensuring the Protection of "Local Matters of Public Order" Focusing on the Territory of the City Vodňany: Bachelor Thesis.* České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2021. p. Supervisor : Mgr. Bc. Josef Kříha PhD.

Key words: the police of czech republic, municipal police, public order, interaction, tasks, authority

The substantive part of the bachelor's thesis (hereinafter referred to as "thesis") more broadly expresses the theoretical-practiceological ambition of problem-demonstrating the specific state of safeguarding the so-called protection. "local public policy matters" by the locally and substantively competent municipal (municipal) police authority. In the narrower penalty he points to the state of synergy and cooperation of the Municipal Police Vodňany with the location and substantively competent police part of the Police of the Czech Republic, i.e. the basic service of the Police of the Czech Republic of the Regional Directorate of the South Bohemia Region, the Territorial Department of Strakonice, the District Department of Vodňany.

The theoretical part of the work will be enriched by the qualitative research technique employed, i.e. "managed conversations" demonstrating the fact-finding of the synergy relationships of the interest-reflected public authorities concerned, i.e. the locally and substantively relevant municipal body, i.e. Municipal shelves Vodňany and the above mentioned police components, i.e. the basic unit of the Police of the Czech Republic riot police services within the territory

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Základní východiska a pojmenování zkoumané tematické oblasti	11
3 Charakteristika, operační prostor obecní (městské) policie	15
3.1 Obecní (městská) policie	15
3.2 Zřízení obecní (městské) policie	15
3.3 Operační prostor obecní (městské) policie	16
4 Taktika a metodika obecní policie	17
4.1 Základní metody při činnosti obecní (městské) policie.....	17
4.1.1 Metoda prevence	17
4.1.2 Metoda represe	18
4.2 Taktika činnosti obecní (městské) policie	19
4.3 Community policing.....	20
4.4 Zásady činnosti obecní (městské) policie.....	20
5 Úkoly obecní (městské) policie	24
6 Strážníci obecní (městské) policie	28
6.1 Oprávnění a povinnosti strážníků.....	30
6.1.1 Povinnosti strážníků	30
6.1.2 Oprávnění strážníků	31
6.2 Prokazování strážníka obecní (městské) policie	35
7 Obecní (městská) policie a Policie ČR.....	36
7.1 Policie České republiky	36
7.2 Spolupráce	36
8 Městská policie Vodňany	38
8.1 Město Vodňany	38
8.2 Historická geneze vývoje Městské policie ve Vodňanech	38
8.2.1 Současná podoba městské policie Vodňany	38

8.3	Činnost Městské policie ve Vodňanech	39
8.4	Personální obsazení Městské policie ve Vodňanech	40
8.5	Vybavení Městské policie ve Vodňanech	40
8.5.1	Kamerový systém Městské policie Vodňany	41
9	Praxeologická část.....	43
9.1	Dílčí otázky polostrukturovaného rozhovoru Městské policie Vodňany	43
9.2	Dílčí otázky polostrukturovaného rozhovoru obvodní oddělení Policie České republiky Vodňany	49
	Závěr.....	52
	Seznam použitých zdrojů	54
	Seznam zkratk	57
	Seznam tabulek, obrázků a grafů	58
	Přílohy	59

Úvod

Obsahová část „práce“ má ambici formou širšího i užšího teoreticko-praxeologického vhledu objasnit či demonstrovat aktuální reflexe uplatňovaných metod a forem činnosti obecní (městské) policie v rámci zabezpečování ochrany „místních záležitostí veřejného pořádku“. Činnost obecní (městské) policie na území obcí a měst je službou veřejnosti. Od nepaměti je ve společnosti považováno téma ochrany za důležitou součást našeho života. Společně s vývojem lidské společnosti je i otázka obrany a ochrany lidských práv a svobod zdokonalována. S formou zdokonalování přichází i větší nátlak na perfekcionista výsledky práce od základních útvarů Policie České republiky, služby pořádkové policie a komunálních sborů, kam lze zařadit obecní (městskou) policii.

Volba tématu „práce“ byla determinována inspirativním zájmem zpracovatele „práce“ o aktuální odborná témata vymezující bezpečnostně-právní problematik. Dle zpracovatele „práce“ se v rámci laické optiky lze setkat s neznalostí problematiky legitimní činnosti Policie České republiky a komunálních sborů, tj. obecní (městské) policie. Tato „práce“ by měla být přínosem pro objasnění již zmíněných odlišností.

Hlavním zaměřením si zpracovatel „práce“ vybral právě obecní (městskou) policii z důvodu, že strážníci již zmíněné policie mají ke svému okolí a hlavně k obyvatelům blíže, lépe znají své působíště, snaží se odhalovat a co nejlépe vyřešit prevenci v dané lokalitě. Téma součinnosti těchto dvou složek, kterému se v této práci zpracovatel „práce“ také věnuje je neodmyslitelnou součástí fungujícího systému. Výběr zaměření se na územní teritorium města Vodňan též není náhodný. Město Vodňany zpracovatel „práce“ zvolil z důvodu čtyřletého působení na místní střední škole a absolvování praktické výuky v řadách Městské policie Vodňany.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem „práce“ je formou teoretického vhledu širěji objasnit základní pojmosloví, východiska a účinný de lege lata legislativní rámec zkoumané tematické oblasti. Vedlejší cíle „práce“ má ambici formou teoreticko-praxeologického vhledu tematicky úžeji reflektovat příklady tzv. „dobré“ součinnostní praxe mezi místně a věcně příslušnou součástí obecní (městské) policie a základním útvarem Policie České republiky se zaměřením na teritoriální území města Vodňany.

„Práce“ je pro přehlednost rozdělena na dvou hlavních částí. Věcná část „práce“ bude orientována dílem teoretickým a dílem empirickým. V rámci teoretické části budou za pomoci důkladné analyticko-syntetizující rešerše dostupné literatury, odborných zdrojů a pramenů i účinné legislativní úpravy demonstrovány základní východiska a pojmosloví zkoumané tematické oblasti. V rámci samostatných kapitol „práce“ bude dále úžeji reflektována specifičnost a operační prostor obecní (městské) policie v souvislosti s legitimním plněním jejích základních úkolů.

Empirická část „práce“ bude formou kvalitativně užitého výzkumného šetření, tj. řízených polostrukturovaných rozhovorů se zástupci obecní (městské) policie a Policií České republiky katastrálního území města Vodňany detekovat fakticitu daného součinnostního vztahu a praxeologickou formou aktuálně poukázat i k příkladům tzv. „dobré praxe“ v rámci daných součinnostních vztahů mezi orgány obecní (městské) policie a orgány Policie České republiky v rámci zájmově určujícího daného teritoriálního území. Na základě vyhodnocení dostupných teoretických názorových proudů lze poukázat mimo jiné na názor autora PÁNY¹, který za kvalitativní výzkum považuje „jakýkoliv výzkum, který nevyhází ze statistických údajů“. Řízený polostrukturovaný rozhovor vychází z osobního vhledu na danou problematiku a vztahů dotazovaných na konkrétní věc.

¹ PÁNA, L., SOMR, M. Metodologie a metody výzkumu. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. 2007, s. 52.

2 Základní východiska a pojmenování zkoumané tematické oblasti

Obecní (městská) policie

Obecní (městská) policie je orgánem obce, který se zřizuje za účelem zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku obce či měst. Postavení a legislativní vymezení obecní (městské) policie je možno najít v zákoně č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“). Obecní (městská) policie se řadí mezi ostatní složky integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Obecní (městské) policie mají v České republice „pevné kořeny“.² Tradice obecních (městských) policií byla přerušena po skončení druhé světové války, znovuoobnovení proběhlo až v roce 1990. Od roku 1990 vzniklo více než 500 obecních policií, které zaměstnávalo 7 000 pracovníků.³

Policie České republiky

Pojem policie je odvozena od řeckého výrazu „polis“, které lze vysvětlit jako město. Policie České republiky se řadí do ozbrojených složek České republiky. Činnost Policie České republiky (dále už jen „Policie ČR“) je vymezena zákonem č. 273/2008 sb. o Policii České republiky (dále už jen „Zákon o Policii ČR“). Policie ČR je významnou složkou, která je součástí fungujícího státu. Policie ČR vznikla rokem 1991 po zániku složek Veřejné bezpečnosti, která byla prvkem Sboru národní bezpečnosti.⁴

Veřejnopořádková činnost

Veřejnopořádková činnost je činnost Policie ČR a jiných subjektů, které můžeme zařadit jako subjekty na úseku společenského dění. Činnost spočívá v omezení a zrušení negativních jevů a jejich dopadů na společnost. Negativní jevy jsou nežádoucí a žádají si plné nasazení policejních sil i sil ostatních orgánů, které zajišťují pocit bezpečí na každodenním pořádku, tj. komunálních sborů.⁵ Veřejnopořádková činnost je systém

² MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice)*. Praha: Police History, 2004. 5 s.

³ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II.* Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s. 7.

⁴ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 19.

⁵ MACEK, P. *Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd.* Praha: Police history, 2008, s. 17.

opatření a úkonů složek, které působí především preventivně ale i represivně a jejich činnost vede k zajištění bezpečnosti osob.⁶

Veřejnoprávní smlouva

Veřejnoprávní smlouvou se rozumí právní akt, který se uzavírá mezi dvěma a více stranami. Na základě těchto smluv se zakládají, mění a nebo ruší práva a povinnosti v působnosti veřejné správy.⁷

Veřejnoprávní smlouvy jsou podzákonými předpisy, jinými slovy nemohou být jejich znění v rozporu s platnými zákony, právními předpisy a nesmí vyjmenovaná legislativa obcházet jakoukoliv možností. Uzavírání veřejnoprávních smluv musí být účelné.

Správní řád rozděluje veřejnoprávní smlouvy do následujících skupin rozřazených dle smluvních stran takto:

- a) veřejnoprávní smlouvy koordinační,
- b) veřejnoprávní smlouvu subordinační,
- c) veřejnoprávní smlouvy uzavřené mezi účastníky řízení.

Veřejný pořádek

Veřejný pořádek je pojem znám již od středověku a nabývá odlišných významů. Přítomný systém charakterizuje veřejný pořádek jako *“souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných, které jsou upraveny právními o neprávními normativními systémy, jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti”*⁸

Veřejný pořádek je pojmem, který spadá do tzv. neurčitého právního pojmu. Navzdory tomu, že se pojem veřejného pořádku používá v řadě právních norem a předpisů, nestanovil správní řád přesné vyměření nebo definici.

⁶ MACEK, P., FILÁK, A. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. Praha: Police History, 2004, s. 161.

⁷ ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. září 2004, Správní řád. *In Sbíрка zákonů, Česká republika*. 2004, částka 174, §159.

⁸ MACEK, P., ZÁMEK, D. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007, s. 14.

Místní záležitosti veřejného pořádku

Idea místních záležitostí veřejného pořádku se úzce váže k předešlému pojmu veřejný pořádek. Lze říci, že místní záležitosti veřejného pořádku jsou podřazena veřejnému pořádku takovým způsobem, že se jedná o stejný obsah chráněných společenských vztahů s rozdílným spektrem působnosti. Jak již název napovídá, místní znamenají řešení záležitostí, které se vztahují na jednotlivé území, které je katastrálně vyznačeno (město či obec). ⁹Uvedeno z praxe na příkladu zákona o obcích „*místní záležitosti veřejného pořádku spadají do samostatné působnosti obcí, které k jejich zajištění mohou na základě zákona zřizovat obecní police.*“¹⁰

Obec

Obec je dle Ústavy základním územním samosprávným celkem. Obec tvoří vymezené území, společnost občanů, majetek obce. Obec se řadí mezi veřejnoprávní korporace. Bližší vymezení postavení obcí je obsaženo v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „zákon o obcích“).

Své podstatné postavení obec zdůrazňuje ojedinělou možností zřizovat obecní (městskou) policii podle českého právního řádu. Zvláštním typem obcí jsou města, městyse a statutární města, které si mohou založit svůj bezpečnostní sbor. Takový sbor se bude nazývat pouze městskou policií.

Prevence kriminality

Pojem prevence lze interpretovat jako předcházení možnosti jevů. S prevencí se můžeme setkat v jakékoliv životní oblasti (například v dopravě a výchově). Kriminální prevence znamená vytváření zábran proti páčání trestných činů. Přesněji lze říct, že jde o působení na:

- a) osoby, které jsou potencionálními pachateli nebo z opačné strany oběťmi,
- b) příležitosti páčání kriminality.

⁹ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s. 22.

¹⁰ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 15. května 2000, o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, §16.

Podle SVATOŠE¹¹ se prevence rozděluje do tří kategorií. Sociální prevence, situační prevence a viktimologická prevence.

¹¹ SVATOŠ, R. *Prevence kriminality*. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016, s. 16.

3 Charakteristika, operační prostor obecní (městské) policie

3.1 Obecní (městská) policie

Obecní (městská) policie se zakládá za záměrem zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku obcí a měst. Specifičnost názvoslovného aparátu obecní a městské policie vyjadřuje institucionální konzistentnost. Obecní a Městská policie disponuje a nakládá se stejnými právy a povinnostmi. Tyto dva orgány od sebe lze odlišit, jak název napovídá, zakládajícím orgánem. Ve městech se zřizují orgány městské policie, stejně je tomu tak i v hlavním městě Praha. V obcích se pak orgán nazývá obecní policií.

3.2 Zřízení obecní (městské) policie

První zmínky o obecních (městských) policiích na našem území můžeme zaznamenat již od 19. století. Na začátku 19. století se obecní (městské) policie nazývaly komunální policií, která spadala do složek československých bezpečnostních sborů. Velkým rozdílem od moderní obecní (městské) policie byla realita, že řízení tehdejší komunální policie spadalo nejen pod obec, ale také i pod státní orgány.¹²

Obecní (městská) policie má za úkol dohlížet na veřejný pořádek na svěřeném území. Přijatelná míra veřejného pořádku je pro obec důležitá jak z pohledu spokojenosti svých obyvatel, tak i kvůli návštěvníkům, kteří podporují cestovní ruch. Pokud obec řádně finančně i personálně vybaví svá oddělení obecních (městských) policií docílí zajištění účinného nástroje potřebného k plnění prevenčních i represivních úkonů. Uspokojování veřejného pořádku na území obce je ze zákona primárně svěřeno právě obcím, činnost Policie ČR spočívá hlavně v subsidiární roli.¹³

Za zřízení obecní (městské) policie je zodpovědné obecní zastupitelstvo v souladu s obecně závaznou vyhláškou. Obecní zastupitelstvo rozhoduje i ve věci zániku obecní (městské) policie. Po roce 1992 bylo oprávnění obcí vydávat obecně závazné vyhlášky zapsáno v Ústavě České republiky. Obecně závazná vyhláška a nařízení musí být vystaveny na úřední desce po dobu 15 dnů. Pokud by tomu tak nebylo, jsou nařízení neplatná.¹⁴

¹² MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Themis, 1997, s. 15-30.

¹³ BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L., ed. *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2007, s. 277.

¹⁴ HRUDKA, J., ZÁMEK, D. *Organizace a činnost policejních služeb*, Praha: Police history, 2012, s. 23.

Obecní (městskou) policii řídí starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce.

3.3 Operační prostor obecní (městské) policie

Primárním okruhem, na který se obecní (městská) policie zaměřuje je zajištění zabezpečení místních záležitostech veřejného pořádku. Jedná se o chování občanů, které je vymezené v právních normách, ale tak i pravidla chování, které jsou společností v širokém rozmezí uznávaná, nicméně nejsou upravena legislativní formou. Operační prostorem obecní (městské) policie je katastrální území obce či města ve kterém komunální orgán působí.

V zákoně jsou výjimky uvedené v zákoně o obecní policii. Veřejnoprávní smlouvy uzavírané podle zákona o obecní policii v oblasti obecní (městské) policie jsou založeny na principu, kdy se obce či města nacházejí na území jednoho kraje, a navíc jedna ze smluvních stran nesmí mít již založenou obecní (městskou) policii. Při vyhlášení krizového stavu nebo pořádání sportovních, kulturních nebo jiných společenských akcích, při níž lze předpokládat zúčastnění se většího počtu osob, na území obce či města, umožňuje zákon takovým to obcím či městům, která zřídily obecní policii, uzavřít veřejnoprávní smlouvu podle zákona o obecní policii.¹⁵

Dle jednotlivých ustanovení zákona o obecní policii existují taxativně vyjmenované možnosti, kdy strážníci mohou svou působnost vykonávat i za hranicemi svěřené obce či města. Zákon obecní policii uvádí, že strážníci mohou rozšířit svůj operační prostor za hranici území obce (města), která zřídila obecní (městskou) policii, v případě, pokud strážník zabezpečuje dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice. Strážník může své povinnosti a oprávnění plnit podle zákona jen v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění dopravy této osoby a jejího umístění do záchytných stanic protialkoholního a protitoxikomanického charakteru.¹⁶ Rovněž tak lze činit v případech, kdy je strážník oprávněn předvést osobu na Policii ČR. Osobu strážník může předvést osobu na nejbližší útvar Policie ČR i mimo území obce či města, která zřídila obecní (městskou) policii.

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 3a

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 17b.

4 Taktika a metodika obecní policie

Úvodem je dobré zmínit, že zákon o obecní policii dává strážníkům velký rozsah pravomocí při zasahování do práva a zájmů občanů. Pravomoci určené zákonem jsou taxativně vyjmenovány a mají své opodstatnění. Na druhou stranu je povinnost hledět na chráněné zájmy občanů i před možným protiprávním a neoprávněným zásahům ze stran strážníků. Pro ochranu obyvatel je nezbytně nutné, aby strážníci byli vyškoleni a řádně obeznámeni s právními základy, metodickými a taktickými postupy, které používají v praxi.¹⁷

4.1 Základní metody při činnosti obecní (městské) policie

Strážníci obecní (městské) policie jsou při výkonu své služby především v postavení „úřední osoby“, stejně jako policisté, mohou tedy zasahovat do práv a svobod osob. Spolu se složkami Policie ČR patří ke složkám, které mají za povinnost hlavně zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Ze zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku vychází dvě základní metody činnosti obecní (městské) policie:

- a) metoda prevence
- b) metoda represe

4.1.1 Metoda prevence

Slovo prevence (z lat. *praevenire*, předcházet) odborná literatura definuje jako systém opatření, který má zabránit výskytu nevídaného jevu, snižovat jeho pravděpodobnost, předcházet například přenášení nemocí, drogovým závislostem, zločinům, nehodám, nezdarům ve škole, sociálním rozporům, násilí, ekologickým katastrofám. 18 V literatuře kriminologie od autorů Griviny, Scheinosty a Zoubkové představuje slovo prevence. Soubor nejrůznějších společenských *aktivit orientovaných na odstranění, oslabení či neutralizaci kriminogenních faktorů*.¹⁹

Od předešlých let, za dob první republiky, byl kladen důraz na předcházení negativních jevů, které ovlivňovali místní klid a řád. Složky tehdejších obecních

¹⁷ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s.112.

¹⁸ FILÁK, A., ZÁMEK, D., *Moderní formy a prostředky spolupráce Policie České republiky s obcemi, právníky a fyzickými osobami* [online]. [cit. 2022-3.1]. Dostupné z WWW:<<https://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/3-2009/Spoluprace.htm>>

¹⁹ GRIVINA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I., a kol. *Kriminologie*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 142.

(městských) policií začaly vznikat přesně z tohoto důvodu. Za první republiky zněl požadavek jasně – četník na každém rohu. S ohledem na dnešní rozrostlý svět nelze tato slova bohužel uvést v realitu.

Prevence je jedním z mnoha předpokladů, které vedou k odstranění negativních jevů ve společnosti. Prevence jako taková spadá do struktury sociální regulace, která zahrnuje nespočet sociálních aktivit, které mají za cíl přímo či nepřímo působit a napomáhat k odstranění faktorů umožňujících nežádoucí činnost.²⁰ Prevence zde působí všeobecně, není určena žádné skupině obyvatel. Samotná přítomnost uniformované osoby na veřejném prostranství působí věrohodně a dodává obyvatelům měst a obcí jistotu bezpečnosti a imaginární „ruku zákona“ nad jejich hlavami. V přítomnosti strážníků či policistů je patrné, že se občané budou chovat podle zákonů, nebudou se dopouštět jakýkoliv přestupků nebo trestných činů. Prevence se snaží působit nerepresivními prostředky a omezovat tak příležitosti a možnosti k páčání trestné činnosti.²¹ V mnoha případech stačí k pouhému dosažení cíle prevence pouhá výzva nebo upozornění občana ze strany strážníka.

4.1.2 Metoda represe

Je nutné si uvědomit, že samostatná prevence kriminality nestačí na předcházení negativních jevů. Vedle prevence musí fungovat metoda represe. Represi (z latinských slov reprimó, repressi, které se dají volně přeložit jako „potlačit“) použijí strážníci za předpokladu, že prevence mine svým účinkem a musí následovat donucení. Represí lze poukázat na větší závažnost narušení práv a svobod osob. Z tohoto faktu vyplývají základní podmínky, které musejí být splněny pro možné použití represe:

- a) zásah je vedený vůči osobě, která svým jednáním porušila povinnost stanovenou zákonem,
- b) jiné prostředky jsou v daný okamžik neúčinné,
- c) strážník je oprávněn použít pouze věci, které mu zákon stanovuje,
- d) bude dodržena zásada proporcionality (nebude použito zbytečného zásahu).

Metody všeobecně dělíme na formu donucování přímého a nepřímého. Přímé metody spočívají ve fyzickém výkonu strážníka a působení proti individuálním osobám. Přímé

²⁰ MACEK, P. *Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd.* Praha: Police history, 2008, s.47.

²¹ ZAPLETAL, J., a kol.: *Prevence kriminality.* Policejní akademie ČR, Praha 2000, s. 102.

donucení prezentuje přímou hrozbu hrozící bezprostředně, kterou je nutno eliminovat. Jedná se například o použití donucovacích prostředků, omezení osobní svobody.

Na straně druhé nepřímé donucení představuje přesný opak. Nepřímé donucení nepředstavuje použití fyzického působení na pachatele, ale použití jiných prostředků. Do nepřímého donucování řadíme například použití výzvy „jménem zákona“ nebo uložení pokut.

4.2 Taktika činnosti obecní (městské) policie

Při každodenní činnosti strážníků obecní (městské) policie dochází při řešení úkolů k ojedinělým případům, se kterými si strážník musí umět poradit. Strážník se dostává do různých situací, kde provádí úkony a zákroky. Každá situace se od sebe odlišuje. Situace se od sebe odlišují osobou, proti které strážník vede zákrok nebo úkon (osoba může být psychicky nemocná, agresivní, nepředvídatelná, může zakročovat proti davu osob, atd.), místem, kde je zákrok nebo úkon prováděn (může se jednat o událost na sportovním utkání, uzavřený prostor, osobní bydliště, veřejné prostranství, atd.), zda se zákrok nebo úkon provádí za dne či noci. Všechny uvedené kritéria musí strážník během pár sekund zpracovat a postupovat tak, aby byl v daný moment a za určitých okolností, použit správný prostředek, který bude odpovídat povaze činu. Strážník musí postupovat tak, aby nebylo použito množství nezbytně nepřiměřeného fyzického donucení, nedošlo do většího zásahu práv svobod než je nutné, a především musí strážník jednat jen v mezích zákona.

V teoretické rovině se přihlíží k názoru, že správných řešeních, jaký postup použít, je vždy několik. V pohledu praktického je však každá situace jiná a každá situace má svůj vlastní vývoj, na který musí v reálném čase strážník reagovat a správně vyhodnocovat. Během vývoje situace se mění i taktika, kterou strážník použije.

Z předešlého odstavce vyplývá, že při výběru vhodné taktiky musí strážník vyhodnotit následující kritéria:

- a) míra společenské škodlivosti, proti jakému chráněnému zájmu osoba, proti které bude veden zákrok nebo úkon zasahuje,
- b) místo a čas provedení zákroku nebo úkonu,
- c) vnitřní i vnější stránka osoby, proti které se zákrok nebo úkon vede (zde se vyhodnocuje pohlaví, věk ale i například fyzický zdatnost a fyzické dispozice,

strážník nemůže vynechat ani možnost, že osoba bude pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek).

4.3 Community policing

Community policing nemá jednotnou definici. Community policing spadá spíše do policejní filozofie než do jednotlivých metod či taktik. Community policing je filozofie, která pojednává o důležitosti poznání místa a znalost lokality, na kterém strážník či policista vykonává svou činnost a všechny své úkoly. Celková problematika Community policing je založena na zapojování strážníků do veřejného povědomí a zlepšování pověsti obecních policií. Celkové zapojování veřejnosti můžeme chápat jako sdílení společných problémů a postupné nacházení řešení těchto problémů. Taková spolupráce může vést ke kriminální prevenci a k partnerskému přístupu z obou stran.

Je pravda, že pojem Community policing je pojem, který se na straně Policie ČR neustále objevuje a mizí, nebo celkově ruší. Nicméně podle názoru zpracovatele „**práce**“ je celková myšlenka Community policing správným nadčasovým krokem vpřed naproti veřejnosti. A to i za předpokladu, že vedení Policie ČR tento pojem žádným způsobem nevyhodnocuje ani nekontroluje, je již v podvědomí strážníků a policistů, kteří zastávají názor, že Community policing je defacto občůzková činnost strážníků a policistů.

4.4 Zásady činnosti obecní (městské) policie

Zákon o obecní policii udává základní pravidla, kterými se strážník během výkonu své služby musí řídit. Pro úspěšné plnění svých úkolů musí strážník dodržovat především zásadu legality, zákonnosti, oportunity, subsidiarity, přiměřenosti, rychlosti a rozhodnosti, pracovní a mimopracovní etiky, bdělosti a ostražitosti. Během provádění zákroků a úkonů se vyjmenované zásady aplikují a navzájem se propínají.²²

Zásada zákonnosti

Strážníci při výkonu svých úkolů často narušují a omezují práva a svobody občanů. Z důvodu vstupování do práv občanů musí být jakákoliv činnost v souladu se zákonem. Strážníci obecní (městské) policie mohou provádět zákroky a úkony pouze v mezích zákona.

²² MACEK, P., a HÁJEK V. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s. 114.

Zásada legality

Zásada legality spočívá v povinnosti strážníka v pracovní i mimopracovní době provést zákrok nebo jiné opatření, pokud je páchán trestný čin či přestupek. Strážník obecní (městské) policie má za úkol zakročit v mezích zákona, pokud je porušován nebo je důvodné podezření na možnost porušování základních zájmů chráněné zákonem a tj. život, zdraví a majetek.

Existují však výjimky, které zbavují povinnost stanovenou zásadou legality provést. Jedná se o taxativní jednání uvedené v zákoně o obecní policii. Jedná se o situace, kdy není povinen zakročit, a to, pokud je pod vlivem léků nebo jiných látek, které významným způsobem bagatelizují jeho schopnost jednání nebo k jeho provedení nebyl odborně vzdělán ani vycvičen a charakter zákroku takové odborné vyškolení nebo vycvičení požaduje anebo bylo by patrné, že zákrok nebo úkon nemůže úspěšně dokončit. Výše uvedené odchylky však neznamenají úplné zbavení se závazku zakročení. Strážník by měl danou věc sdělit příslušnému orgánu, který ve věci zasáhne.²³

Porušování dané zásady nespočívá pouze v používání prostředků, které zákon nestanovuje jako oprávněné k použití při zakročování, ale také je nutné podotknout, že se jedná i o používání prostředků, které jsou neadekvátní k povaze projednávané věci. Jinými slovy, strážník musí používat prostředky jen takové, které jsou adekvátní k povaze činu, proti kterému zakročuje.²⁴

Zásada oportunity

Zásada oportunity spočívá v možnosti strážníka provést zákrok nebo úkon podle vlastní úvahy. Strážník bude v praxi vyhodnocovat mnoho aspektů konkrétní situace v které se nachází, tato zásada mu umožňuje postupovat podle jeho vlastního rozhodnutí a uvážení.

²³ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 8.

²⁴ MACEK, P. *Pořádková činnost policie: obecná část. 2.*, upr. vyd. Praha: Police history, 2008, s. 40.

Zásada subsidiarity

Obecní (městská) policie stejně jako Policie ČR spolupůsobí na zajišťování veřejného pořádku a pokud by byl veřejný pořádek jakkoliv narušen je povinna provést opatření k zajištění obnovení bezpečného stavu.²⁵

Zásada přiměřenosti

Zásada přiměřenosti znamená povinnost ze strany strážníka, během výkonu své služby, dbát na to, aby osobám, vůči kterým zasahuje nevznikla bezdůvodná újma.²⁶ Ze zásady oportunity vychází skutečnost, že strážník vyhodnocuje situaci podle svého vlastního uvážení, je tedy nutné, aby zvážil všechny možné pohledy a postupoval proti osobám tak, aby nepřekročil nezbytně nutnou míru k dosažení záměru. Výběr úkonu musí vždy reflektovat reálnému stavu věci.

Zásada rychlosti a rozhodnosti

Zásada rychlosti a rozhodnosti spočívá v nutnosti dostavení se strážníka na místo, kde má plnit svou povinnost včas bez zbytečných odkladů a provést nutné opatření. Otázka času je zásadní při řešení zajištění ochrany veřejného pořádku. Včasným zasažením může strážník například zamezit útěku pachatele, zajistit ochranu života a zdraví. Strážníci mají ve většině případů své činnosti jen pouhých pár vteřin na své rozhodnutí, od kterého se bude odvíjet další vývoj a důsledky.

Zásada pracovní a mimopracovní etiky

Povinnost dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob, proti kterým vystupuje i své vlastní. Vyjmenované povinnosti stanovuje zákon strážníkům obecních (městských) policií. Během své služby i mimo, musí strážník vystupovat na určité etické úrovni. Strážník je zaměstnancem obce, kterou svým chováním reprezentuje. Na území své působnosti je ve většině případů i obyvateli poznáván v mimopracovní době, nicméně je neustále spojován se svým zaměstnáním, tudíž je důležité, aby dbal etického vystupování i v době, kdy není uniformovaný a není ve výkonu práce.

²⁵FILÁK, A., ZÁMEK, D., *Moderní formy a prostředky spolupráce Policie České republiky s obcemi, právníky a fyzickými osobami* [online]. [cit. 2022-3.1]. Dostupné z WWW:<<https://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/3-2009/Spoluprace.htm>>

²⁶ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s.115.

Zásada bdělosti a ostražitosti

Strážníci musejí být ostražití při výkonu své práce a nesmějí podcenit žádnou situaci, ve které hrozí nebezpečí. Potencionální pachatelé mohou, již od pohledu poznat, zda má strážník celkový přehled o situaci. Pachatel by mohl takovéto zjištění použít proti samotnému strážníkovi ve svůj prospěch.²⁷

²⁷ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů: studijní opora*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011, s. 55-60.

5 Úkoly obecní (městské) policie

Primárním zaměřením strážníků obecní (městské) policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Pod zabezpečování místních záležitostí si lze představit celou řadu pravidel, které jsou vyžadována konkrétní obcí či městem, za účelem dosažení veřejného zájmu.

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku plní obecní (městská) policie především následující úkoly:

- a) přispívání k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- b) dohlížení na dodržování pravidel občanského soužití,
- c) dohlížení na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- d) podílení se na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- e) podílení se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku v rozsahu svých povinností a oprávnění,
- f) podílení se na prevenci kriminality v obci,
- g) provádění dohledu nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích,
- h) odhalování přestupků, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- i) poskytování údajů za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra.

Přispívání k ochraně a bezpečnosti osob a majetku.

Obecní (městská) policie v otázce ochrany a bezpečnosti osob a majetku pouze přispívá. Úkol ochrany a bezpečnosti je zakotven v zákoně o obecní policii. 28

²⁸ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. *In Sbíрка zákonů, Česká republika. 1991, částka 104, § 2.*

Dohlížení na dodržování pravidel občanského soužití.

Definovat pravidla občanského soužití je poměrně složité. Jedná se o souhrn pravidel chování, které jsou ve formě psané i nepsané. Každý občan má představu o pravidlech soužití a chování jinou. Každý z občanů má své přesvědčení o morálním chování jinak stanové. V dnešní době je otázka občanského soužití neméně aktuální než dříve. Otázka dodržování pravidel občanského soužití není jednoduchým tématem pro řešení a často se stává velice sporným.

Dohlížení na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce.

Obce jsou územní samosprávný celek, který disponuje možností vydávat vlastní právní předpisy. V Ústavě České republiky je stanoveno, že zastupitelstvo samosprávných celků je oprávněno vydávat obecně závazné vyhlášky a nařízení ve své působnosti.²⁹ Strážníci obecních (městských) policií vykonávají dohled nad dodržováním vyhlášek vydaných v samostatné působnosti obce a nařízeními, kterými se provádí výkon státní moci.³⁰ Porušení obecně závazné vyhlášky je oprávněn strážník řešit blokově na místě.

Podílení se na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.

Podle zákona o Policii ČR je hlavní složkou, která dohlíží na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích právě Policie ČR.³¹ Složky obecní (městské) policie podle zákona o obecní policii plní pouze podílející část.³² Strážník je oprávněn za nepřítomnosti policisty řídit provoz na pozemních komunikacích je-li to nezbytně nutné. Pokud by se na místo dostavil příslušník Policie ČR je strážník nucen řídit se pokyny policisty.

²⁹ ČESKO. Zákon č. 1 ze dne 28. prosince 1992, Ústava České republiky. *In Sbíрка zákonů. Česká republika. 1992, částka 1, čl. 104, odst. 3.*

³⁰ MASAŘÍK J., KRICNER, V. *Správní právo – obecná část. 5. vyd.* Praha: Armex Publishing s.r.o. 2008, s. 30.

³¹ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 11. srpna 2008, o Policii České republiky. *In Sbíрка zákonů. Česká republika. 2008, částka 91, § 42.*

³² ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. *In Sbíрка zákonů, Česká republika. 1991, částka 104, § 2.*

Podílení se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku v rozsahu svých povinností a oprávnění.

Podílení se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku je hlavním úkolem obecní (městské) policie. Jedná se o úkol podílet se na zajišťování a dodržování právních předpisů. Veřejný pořádek je velice významný pro klidný život na svěřeném území. MACEK³³ ve své literatuře definuje veřejný pořádek jako „*souhrn pravidel chování lidí na veřejně přístupných místech.*“

Podílení se na prevenci kriminality v obci.

Prevence kriminality je součástí trestní politiky. Obecní (městská) policie se podílí na prevenci konkrétními preventivními činnostmi, mezi které patří především hlídková činnost. Nejčastěji bývají problémovými oblastmi například parky, vlakové a autobusové nádraží, noční bary, restaurace ale i školy.

Provádění dohledu nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích

Strážníci by měli takový dohled činit po dobu každodenní činnosti. Přispívají tak k čistému životnímu prostředí ve svém okolí a zlepšování vzhledu obce nebo města. Jednou z rizikových skupin jsou nezodpovědní pejskaři. Osoba, která znečištění veřejného prostranství způsobila, je povinna znečištění bezodkladně odstranit. Za znečištění veřejného prostranství se mimo jiné považuje ponechání jakýkoliv předmětu mimo míst k tomu určené, přeplňování a případné převrácení popelnic, odhazování odpadků do kanalizace, vjíždění motorových vozidel do udržované zeleně, poškozování veřejného prostranství.

Odhalování přestupků, jejichž projednávání je v působnosti obce.

Odhalování přestupků nebo prošetřování oznámených přestupků v rámci obce a města má na starosti obecní (městská) policie. V případě oznámení je strážník oprávněn si vyžádat jméno, bydliště, rodné číslo osoby, která je oznamovatelem.³⁴

³³ MACEK, P. ZÁMEK, D. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. 1.vyd. Praha: Policejní Akademie ČR, 2007, s. 11.

³⁴ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 12.

Poskytování údajů za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra.

Každý rok jsou povinny obecní (městské) policie poskytovat informace o své činnosti Ministerstvu vnitra formou elektronickou či písemnou za účelem statistických údajů.³⁵

Výše popsané úkoly obecní (městské) policie provádí při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a jsou taxativně vyjmenované v zákoně. Každopádně úkoly strážníků bývají různorodé a nekončí v krajně vymezených mezích, ale během výkonu práce se setkávají s různými situacemi a plní mnoho dalších úkolů. Úkoly, jakou jsou například doručování písemností pro orgány obce ve správním řízení nepřímo vyplývají ze zákona o obecní policii nebo jiných právních předpisů.³⁶

³⁵ ČESKO. Vyhláška č. 418 ze dne 1. prosince 2008 kterou se provádí zákon o obecní policii. *In Sbíрка zákonů, Česká republika*. 2008, částka 137, § 17.

³⁶ VODIČKOVÁ, J. *Soubory otázek ke zkoušce strážníka*. Příbram, 2020, s. 6.

6 Strážníci obecní (městské) policie

Pracovníci obecní (městské) policie se řadí do třech kategorií tj. strážníci, čekatelé a ostatní zaměstnanci obce. Všechny uvedené pozice jsou pracovníky obce. Strážníci mají nejširší pravomoc. Působnost obecní (městské) policie vykonávají strážníci. Strážníci jsou v pracovním poměru dané obce, nikoli ve služebním poměru jako je tomu u policistů. Jejich pracovněprávní poměr se řídí podle zákona č. 262/2006 sb., zákoníku práce. Jejich vztah lze označit jako klasický pracovněprávní vztah. Pracovněprávní vztah vzniká na základě smlouvy, tedy pracovní smlouvou mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Strážník má oprávnění zasahovat do práv a svobod dalších osob.

Aby mohl strážník vykonávat pracovněprávní poměr musí být občanem České republiky, který je bezúhonný. Od roku 2018 se mohou o práci strážníka ucházet lidé s ukončeným středoškolským vzděláním od dovršení plnoletosti tj. 18 let (dříve bylo požadováno od uchazečů minimální věk 21 let). Uchazeč musí být způsobilý k výkonu práce po zdravotní a duševní stránce (zdravotní způsobilosti se podrobně věnuje vyhláška č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka obecní policie), dosáhnout minimálně středního vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Uvedené podmínky musejí být splňovány nejen při uzavření pracovněprávního vztahu, ale i po celou dobu jeho trvání. Dalším bodem, který musí být splňován je podmínka spolehlivosti.³⁷

Strážník musí mít před uzavřením pracovního poměru platné osvědčení o úspěšném provedení zkoušky před komisí Ministerstva vnitra. Zkouška je rozdělena do dvou částí a to z ústavní a písemné. Přezkoušení se koná každých 5 let. Dříve se přezkoušení konalo vždy po třech letech, to ale bylo neadekvátní k postavení strážníků, a tak se přezkoušení oddálilo vždy na dobu 5 let. Po čtyřech za sebou jdoucích přezkoušení (včetně přijímací zkoušky) tj. po 15 letech, zůstává platné osvědčení o úspěšném provedení zkoušky strážníkovi trvalo a není nadále povinen zúčastňovat se dalšího přezkoušení.³⁸ Pokud by strážník nestihl přezkoušení před dobou ukončení lhůty pěti let, bude mu osvědčení odebráno. Přihlášení pracovníků ke zkoušce je povinností obce. Ti, kteří neslouží zkoušku (tedy nebudou mít platné osvědčení) se stávají čekateli,

³⁷ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 4.

³⁸ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 4f.

kteřé zpracovatel „práce“ zmiňoval výše. Čekatelé jsou již zaměstnanci obce a splňují zákonné podmínky pro to stát se strážníkem.³⁹

Předpoklady, které jsou kladeny na to stát se strážníkem nejsou o moc rozdílné než u Policistů ČR. Obě strany si kladou za podmínku stejný minimální stanovený věk, stejný stupeň dosaženého vzdělání, spolehlivost a bezúhonnost. Rozdílností je ze strany policisty zákaz provádění jiné výdělečné činnosti a nemožnost být členem politické strany. Dalším rozdílem je pracovní postavení, zatím co strážník je zaměstnancem obce, policista je ve služebním poměru.

Při své činnosti, která vede k udržování veřejného pořádku na svěřeném území obce či města, musejí strážníci splňovat potřebnou znalost právních norem, ve kterých jsou oprávněni zakročovat.

Odbornost je po strážnících a čekatelích požadována v těchto právních úpravách:

- a) Zákon o obecní policii,
- b) Zákon o obcích,
- c) Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů,
- d) Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů,
- e) Zákon o Policii ČR
- f) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., (dále jen „trestní zákoník“),
- g) Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání,
- h) Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu,
- i) Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích a další zákony,

³⁹ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 5.

- j) Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů,
- k) Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech,
- l) Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,
- m) Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- n) Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- o) Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

6.1 Oprávnění a povinnosti strážníků

S výkonem povolání strážníka jsou spojovány i významné oprávnění a povinnosti. Dle trestního zákoníku má během výkonu své práce postavení tzv. „úřední osoby“.

Povinnosti strážníků můžeme rozlišit na obecné povinnosti strážníků a z druhého pohledu na specifické povinnosti strážníků. První stranou jsou obecné povinnosti, které nám představují takové povinnosti, které jsou obecné povahy, které mohou být určeny skupině lidí. Nemusí být uspořádány v jednom právním předpisu, ale mohou být obsaženy ve větším počtu právních norem.⁴⁰

6.1.1 Povinnosti strážníků

Strážník je povinen podle zákona při výkonu své práce dodržovat dbaní na cti, vážnosti a důstojnosti osob a nepřipustit, aby osobám ve spojitosti s touto činností vznikla neopodstatněná újma a případné zakročení do jejich práv a svobod přesáhlo míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem. Dále je strážník povinen poučit osoby o jejich právech, koná-li podle zákona zákrok nebo úkon. Podle zákona je také strážník povinen zakročit v průběhu své pracovní doby, pokud by byl páčán trestní čin, přestupek či jiný správní delikt anebo pokud existuje důvodné podezření páčání na již uvedené skutky. Povinnost zakročení platí i v mimopracovní době. Před začátkem jakéhokoliv zákroku musí strážník použít výzvy. Během výkonu své

⁴⁰ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s. 89.

pravomoci prokázat svou příslušnost k obecní (městské) policii předepsanými prvky, tj. stejnokrojem s odznakem obecní (městské) policie, identifikačním číslem a názvem obce či města. V pravomoci strážníků není povoleno řešit trestné činy, takové oprávnění mají pouze policisté, a proto je strážník povinen bez zbytečného odkladu oznámit Policii ČR důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin a podle povahy věci též zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob. V neposlední řadě, pokud strážník vyhodnotí že byl spáchán přestupek nebo jiný správní delikt, který patří do působnosti jiného orgánu, je povinen danému orgánu věc oznámit.⁴¹

Strážník není povinen provést zákrok k plnění úkolů podle tohoto zákona, jestliže je pod vlivem léků nebo jiných látek, k provedení zákroku nebyl odborně vyškolen ani vycvičen anebo pokud by provedení bylo v rozporu s opatřením policie nebo jiných ozbrojených složek.⁴²

6.1.2 Oprávnění strážníků

K úspěšnému plnění úkolů obecní (městské) policie je nezbytné, aby strážníci disponovali určitými oprávněními. Platná právní úprava umožňuje strážníkům využívat tato oprávnění:

- a) *„oprávnění požadovat vysvětlení,*
- b) *oprávnění vyžadovat od příslušných orgánů z jejich informačních systémů poskytnutí údajů,*
- c) *oprávnění požadovat prokázání totožnosti,*
- d) *oprávnění předvést osobu,*
- e) *oprávnění odebrat zbraň,*
- f) *oprávnění zakázat vstup na určená místa,*
- g) *oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor,*
- h) *oprávnění odejmout věc,*

⁴¹ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 6-7.

⁴² ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 8.

- i) *oprávněn použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla,*
- j) *oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven.* ⁴³

Oprávnění, které náleží strážníkům obecní (městské) policie napomáhají k zajišťování úkolů stanovené zákonem.

Oprávnění požadovat vysvětlení

Strážníkům obecní (městské) policie náleží oprávnění požadovat vysvětlení z důvodu požadování potřebných informací od osob, které mohou přispět k odhalení přestupku, nebo jeho pachatele. Strážník má možnost osobu, která informace disponuje, vyzvat k dostavení se na sepsání zápisu o podání vysvětlení. Výzvy je osoba povinna uposlechnout, pokud by se tak bezdůvodně nestalo, dopouští se osoba přestupku proti veřejnému pořádku.⁴⁴

Oprávnění požadovat prokázání totožnosti

Ve smyslu zákona se požadování prokázání totožnosti rozumí zjištění jména, příjmení, data narození, rodného čísla a trvalého bydliště. Nejčastějším způsobem zjišťování takovýchto informací je předložení občanského příkazu nebo řidičského oprávnění.

Důvody, kdy má strážník obecní policie možnost toto oprávnění použít jsou jednotlivě vyjmenovány v zákoně:

- a) *„jde-li o osobu, vůči které provádí úkon k plnění úkolů obecní policie,*
- b) *jde-li o osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku či jiného správního deliktu,*
- c) *jde-li o osobu, od níž bude třeba požadovat vysvětlení,*
- d) *jde-li o osobu, která odpovídá popisu osoby hledané Policií ČR nebo osoby pohřešované,*

⁴³ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, §12-§17.

⁴⁴ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů: studijní opora*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011, s. 44.

- e) *na žádost jiné osoby, jestliže tato osoba má na zjištění totožnosti právní zájem,*
- f) *jde-li o osobu, která oznamuje podezření ze spáchání trestného činu, přestupku nebo jiného správního deliktu.*⁴⁵

Oprávnění předvést osobu

Oprávnění předvést osobu má strážník použít v těchto případech:

- a) *osoba odmítla vyhovět jeho výzvě, aby prokázala svoji totožnost,*
- b) *osoba, která je prověřována se ukáže jako osoba hledanou Policií ČR,*
- c) *osoba po opětovanou výzvu strážníka nezanechá svého páčání proti veřejnému pořádku, ohrožování života, zdraví, majetku svého nebo jiného.*⁴⁶

V těchto taxativně vyjmenovaných případech předvádí strážník osobu na oddělení Policie ČR.

Oprávnění odebrat zbraň

Oprávnění odebrání zbraně mají strážníci jen v případě, že je důvodné podezření na to, že by mohlo dojít k ohrožení ochrany veřejného pořádku, života a zdraví osob nebo bezpečnosti majetku. Z důvodu bezpečnosti života a zdraví strážníků je oprávnění zakotveno v zákoně. Strážník má možnost přesvědčit se, zda nemá osoba u sebe zbraň, v případě, že nastane situace přítomnosti zbraně, má strážník možnost tuto zbraň odejmout.

⁴⁷

Podle ministerstva vnitra zní definice zbraně po trestněprávní definici takto *“Podle této koncepce, je zbraní cokoli, co může učinit útok proti tělu důraznějším (srov. § 118 trestního zákoníku); v tomto pojetí může být zbraní v zásadě jakýkoli předmět, látka*

⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 12.

⁴⁶ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 13.

⁴⁷ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů: studijní opora*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011, s. 45.

či jiný prostředek nebo ovladatelná energie, které jsou použity (použitelné) k útoku proti tělesné integritě jiného člověka.”⁴⁸

Oprávnění zakázat vstup na určená místa

Strážník tento úkon vykonává převážně na žádost jiného oprávněného orgánu (ve většině případu se jedná o Policii ČR, která přísluší sama o sobě stejné oprávnění). Dále strážník využívá oprávnění zákazu vstupu na určité místo v případě zabezpečení místa, kde se stal trestný čin, přestupek nebo dopravní nehoda.⁴⁹

Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor

Pro použití oprávnění otevření bytu nebo jiného uzavřeného prostoru existují taxativně vymezené možnosti, jelikož strážník narušuje jednu ze zásad LZPS - nedotknutelnost obydlí a to konkrétně možnostmi:

- a) existuje důvodná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osoby
- b) hrozí větší škoda na majetku (větší škodou na majetku se považuje taková škoda, která dosahuje nejméně částky 50 000 Kč)⁵⁰

Oprávnění odejmout věc

Než je možné oprávnění použít, je nutné, aby předcházela výzva k vydání věci. Odejmout lze jen věc, která by mohla pomoci jako důkaz při řešení přestupku. Odejmutá věc nesmí být v hrubém nepoměru k povaze přestupku.⁵¹

Oprávněn použit technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla

⁴⁸MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY, ODDĚLENÍ OBECNÍ POLICIE, ZBRANÍ A DOPRAVNÍHO INŽENÝRSTVÍ. *Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabytí a držení* [online]. 2021 [cit. 2021-11.9]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx>>

⁴⁹ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů: studijní opora*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011, s. 46.

⁵⁰ ODBORNÝ ASISTENT KATEDRY VEŘEJNÉ SPRÁVY, POLICEJNÍ AKADEMIE. *Vstup policisty nebo strážníka do bytu* [online]. [cit. 2021-11.28]. Dostupné z WWW: <<https://www.moderniobec.cz/vstup-policisty-nebo-straznika-do-bytu/>>

⁵¹ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 17.

Jak již z názvu vyplývá bude se jednat o možnost strážníka použít tzv. botičku. Botička je nástroj, který znemožňuje přesun vozidla z místa spáchaného přestupku. Tento technický prostředek k znemožnění odjezdu vozidla jakož to důkazu o spáchání přestupku lze připustit jen za nepřítomnosti řidiče.

Strážníci jsou jako u výše vyjmenovaných oprávnění taxativně omezeni na případy, kdy lze tento technický prostředek použít:

- a) vozidlo bylo ponecháno na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla,
- b) vozidlo stojí na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích,
- c) vozidlo stojí na chodníku, kde to není povoleno, nebo
- d) je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství.⁵²

Oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven

Strážník je oprávněn vstoupit do míst provozovny jen během běžných otvíracích hodin, jako každý jiný občan. Stejný případ je i o možnosti jednotlivých místností, kde je strážník taktéž oprávněn na vstupy pouze do prostor stejných jako zákazník.⁵³

6.2 Prokazování strážníka obecní (městské) policie

Strážník obecní policie se prokazuje podobným způsobem jako policista a to:

- a) průkazem obecní (městské) policie
- b) ústním prohlášením - řádnou uniformou
- c) identifikačním číslem strážníka a názvem obce

⁵² ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 17a.

⁵³ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, § 17c.

7 Obecní (městská) policie a Policie ČR

7.1 Policie České republiky

Policie ČR se definuje jako ozbrojený bezpečnostní sbor, který má na starosti ochranu bezpečnosti osob, majetku a dohled na dodržování veřejného pořádku. Působnost Policie ČR je celostátní na rozdíl od obecní (městské) policie, která působí omezeně na hranice obce a měst. Policie ČR je podřízena, na rozdíl od obecní (městské) policie, ministerstvu vnitra. V čele Policie ČR stojí policejní prezident, který se zodpovídá ministru vnitra.

Policie ČR je tvořena útvary, mezi které patří Policejní prezidium, útvary s celostátní působností a krajská ředitelství policie.⁵⁴

Na zajišťování veřejného pořádku se podílejí více subjektů. Policie ČR při výkonu služby kooperuje s ozbrojenými složkami, bezpečnostními sbory a institucemi veřejné správy, rovněž i s právníckými a fyzickými osobami.

7.2 Spolupráce

Na začátek tohoto oddílu práce by bylo dobré definovat samotné termíny spolupráce a součinnost. Součinnost si lze obecně představit jako harmonizovanou činnost dvou a více na sobě nezávislých subjektů, které optimálně používají přístupné techniky a metody za účelem vykonání konkrétních cílů a úkolů. Další skutečností je, že součinnost musí být uskutečněna. Spolupráce na rozdíl od součinnosti není vynucená a lze jí chápat jako vztah nejméně dvou na sobě nezávislých subjektů, kteří vykonávají zákonem předpokládanou činnost.⁵⁵

Spolupráce Policie ČR s jinými ozbrojenými složkami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy je stanovena v zákoně o Policii ČR přesněji v §14 tohoto zákona.

Při spolupráci Policie ČR s obecní (městskou) policií je nutné zdůraznit, že si oba orgány nejsou rovny. Při vzájemné spolupráci záleží na společné domluvě mezi složkami. Obecní (městská) policie spolupracuje s Policií ČR v rámci zákona o obecní policii. Jejich

⁵⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Útvary policie ČR [online]. 2021 [cit. 2022-1.9]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/utvary-policie-cr.aspx>>

⁵⁵ ŠKODA, J., *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 65.

kooperace vychází především z již zmíněného zákona o obecní policii, dále také ze zákona o obcích a ze zákona o Policii ČR. Spolupráce mezi těmito složkami může spočívat v oboustranné podpoře při běžné činnosti a vzájemné předávání podkladů a informací.⁵⁶ Strážník se může na žádost policisty účastnit úkonů jako „nezúčastněná osoba“. Z pohledu časového trvání spolupráce můžeme na spolupráci trvalou, spolupráci časově omezenou či omezenou a nárazovou.⁵⁷

Spolupráce obecní (městské) policie a Policie ČR je typická hlavně pro okruh zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, proto se z větší části lze setkat se spoluprací hlavně složek Policie ČR, kterých se tato oblast přímo týká, tj. hlavně službou pořádkové policie a dopravní policie. Spolupráce s ostatními složkami Policií ČR a obecními (městskými) policiemi není vyloučená, ale je spíše ojedinělá.⁵⁸

Ze zákona vyplývá možnost uzavření tzv. koordinační dohody. Koordinační dohoda obsahuje přesné rozdělení úkolů Policie ČR a obecní (městské) policie, které vedou k nepřetržitému dohledu nad dodržování veřejného pořádku.

Strážníci mohou počítat s pomocí ze strany Policie ČR hlavně v případech, na které nebyli dostatečně proškoleni. Nicméně oba orgány plní své úkoly samostatně a někdy i současně, mají společný cíl a tím je zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na území svého teritoria.⁵⁹

⁵⁶ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 11. srpna 2008, o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů. Česká republika*. 2008, částka 91, § 47.

⁵⁷ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s. 144.

⁵⁸ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s. 148.

⁵⁹ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003, s. 148.

8 Městská policie Vodňany

8.1 Město Vodňany

Město Vodňany (německým názvem Wodnian) se nachází 30 km od města České Budějovice. Ve městě Vodňany žije přibližně 7 000 obyvatel. Rozloha Vodňan je 36,36 km². K založení Vodňan došlo na konci 13. století.⁶⁰ Podle katastrálního plánu jsou Vodňany členěny na 9 částí. Jedna ze zajímavostí města je místní střední rybářská škola, která je jedinou školou v České republice.

8.2 Historická geneze vývoje Městské policie ve Vodňanech

Už v minulých letech v dobách středověku lze najít zmínky o městské policii. Tuto činnost zde měl na starosti rychtář. Rychtář měl neomezenou moc v oblasti policejní práce a soudnictví. Stejně jako přítomné orgány městské policie, měl rychtář za úkol dohlížet na svěřeném území na bezpečnost občanů, neporušování nočního klidu, nebo zamezení násilí mezi místními opilci v ulicích nočních hodin. Ve středověku mělo město Vodňany ve výkonu tři rychtáře. V 18. století byl na území Vodňan jmenován do funkce prvního královského rychtáře Jakub Jelínek. Jeho úkolem byl dohled nad oddaností vládnoucímu rodu a dohled nad náboženskou věrností lidu. Funkce královského rychtáře byla platná až do roku 1783. Od konce 18. století již na pořádek v místních ulicích dohlíželi strážníci. Strážníci se zodpovídali policejnímu revizorovi. Toto zřízení trvalo až do roku 1851, kdy se ve Vodňanech zřídilo četnictvo. Četníci byli vážené osoby ve společnosti. Tuto práci nemohl vykonávat jakýkoliv občan Vodňan. Od Četníka se očekávalo dobré vystupování na veřejnosti a museli si uvědomovat závažnost a důležitost svého postavení. Obecní zákon z roku 1862 stanovuje již podobu městské a obecní policie na formu, kterou známe dnes. Po II. Světové válce nastalo omezení samosprávy na českém území, totalitní režim zrušil fungování městské policie. Znovuobnovení nastalo až v roce 1992.⁶¹

8.2.1 Současná podoba městské policie Vodňany

Městská policie Vodňany byla založena v roce 1992, přesně dne 29. října. Městská policie byla zřízena v samostatné působnosti města Vodňany jako orgán obce, kterým je

⁶⁰VEREŠ, D., Vodňany [online]. [cit. 2022.2.8]. Dostupné z WWW:<<https://www.bbkkult.net/cz/places/45529-vodnany/>>

⁶¹SLADKÝ, J., Městská policie Vodňany [online]. [cit. 2021.11.17]. Dostupné z WWW:<https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=446358>

dodnes. Vrchním strážníkem městské policie pro katastrální území Vodňan je Bc. Jan Sladký.

8.3 Činnost Městské policie ve Vodňanech

Činnosti strážníků v různých městech a obcích se liší od aktuálních potřeb míst, kde svojí práci vykonávají. Vedle běžných činností, jako jsou dohled nad dopravní činností, kontrola komunikací, veřejného prostranství, kontrola nad dodržování městských vyhlášek, kontrolou čistoty svěřeného území, dodržování pravidel občanského soužití a veřejného pořádku vykonávají strážníci mnoho dalších činností, které jsou nad rámec nařízeným zákonem. Jedním z neobyčejných a šlechetných úkolů je odchyt psů a jiných zvířat, následná péče o ně. Městská policie ve Vodňanech vyniká svou specializací při prosazování dodržování obecně závažných vyhlášek města a při vytváření nových vyhlášek. Při kontrole dodržování vydaných vyhlášek městská policie především dohlíží na způsoby užívání veřejného prostranství. Mezi další vyhlášky, které spadá do působnosti městské policie, patří také vyhláška o pořádání veřejných produkcí. Autorem této vyhlášky je vrchní strážník městské policie Vodňany. Tato vyhláška slouží k zajištění aktuálního problému, hlavně během víkendů, a to k ochraně veřejného pořádku a ochraně obyvatel města před výsledky používání alkoholu na veřejném prostranství. Strážníci dohlíží především na ochranu a oprávněné zájmy místních občanů.⁶²

Činnost Městské policie Vodňany za rok 2021

Městská policie Vodňany zajistila celkem 1 057 přestupků za loňský kalendářní rok 2021. Z celkového čísla bylo 249 přestupků vyřízeno na místě, a to formou pokuty, 773 přestupků bylo řešeno vyřízeno domluvou na místě, 35 přestupků bylo oznámeno příslušným správním orgánům, Přestupků na úseku územní samosprávy, veřejného pořádku, občanského soužití a majetku bylo za rok 2021 řešeno 91, dalším velkým podílem řešených přestupků na území Vodňan městskou policií bylo v okruhu dopravy, kde bylo řešeno 769 případů, ostatní přestupky se dosahují na číslo 197. Za rok 2021 bylo městskou policií ve Vodňanech uloženo na pokutách celkově 72 400,- Kč. Z předešlého odstavce vyplývá, že městská policie plní, jako jeden ze svých mnoha úkolů, odchyt zvířat. Zvířat ,za rok 2021, bylo odchyceno nebo nalezeno celkem 13.⁶³

⁶²SLADKÝ, J., Městská policie Vodňany [online]. [cit. 2021.11.17]. Dostupné z WWW: <https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=446358>

⁶³ MĚSTSKÁ POLICIE VODŇANY, Výsledky činnosti v roce 2021 [online]. [cit. 2021.11.23]. Dostupné z WWW: <https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=454512>

8.4 Personální obsazení Městské policie ve Vodňanech

V řadách Městské policie ve Vodňanech stálo od založení pouze pět strážníků. Velitelem strážníků je starosta města Vodňan Milan Němeček. V některých úkolech je pověřen řízením strážníků již zmiňovaný vrchní strážník Bc. Jan Sladký. Strážníci ve Vodňanech provozují specifický dvousměnný provoz.

8.5 Vybavení Městské policie ve Vodňanech

Městská policie ve Vodňanech má při výkonu své činnosti k dispozici celou řadu technického vybavení. Městská policie zde investuje do potřebných a užitečných věcí a pomůcek, které jsou nezbytné pro plnohodnotnou každodenní činnost.

V technickém vybavení strážníků nalezneme:

- a) *„osobní vozidlo označené podle zákona o obecní policii jako vozidlo „Městské policie Vodňany“ vybavené výstražným zvukovým a světleným zařízením se svítilnou “Stop“, vozidlovou kamerou, hasicím přístrojem, dalekohledem, svítilnami a odchyťovými prostředky na psy a jiná zvířata,*
- b) *městský kamerový dohlížecí systém s dálkově ovládanými kamerami,*
- c) *přenosný kamerový systém pro umístění do míst s momentálním výskytem kriminality,*
- d) *přenosné dopravní značení pro použití k označení nebezpečí na komunikaci nebo k zajištění uzavírky komunikací v případě spolupráce se složkami Integrovaného záchranného systému (povodně, havárie apod.),*
- e) *přenosné rádiové stanice,*
- f) *střelné zbraně, slzotvorné prostředky, obušky, pouta,*
- g) *odchyťové prostředky na psy a jiná zvířata, přenoska pro malá zvířata, kotce s potřebnou výbavou pro péči o zvířata,*
- h) *prostory MP v budově hasičské zbrojnice vybavené mimo jiné výpočetní technikou s připojením na Internet a dálkovým spojením s MěÚ Vodňany,*

vnitřním kamerovým systémem a veškerým zázemím pro strážníky, včetně sociálního zařízení, malé posilovny a kuchyňského koutu,

- i) ostatní vybavení – mobilní telefony, osobní mini kamery, digitální fotoaparát, detektor alkoholu v dechu, technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla (tzv. „botičky“), domcovací prostředky aj.*
- j) laserový měřič rychlosti vozidel (občasně zapůjčený).⁶⁴*

8.5.1 Kamerový systém Městské policie Vodňany

Jedním z výše uvedených prostředků, kterými Městské police ve Vodňanech disponuje je rozsáhlý kamerový systém, který pokrývá každý takticky důležitý bod území města Vodňan. V době svého pořízení byl tento kamerový systém špičkou možného technického vybavení městské i státní policie.

Ve Vodňanech můžeme najít celkově devět kamer, které patří do majetku Městské policie Vodňany, které jsou umístěny na domech následujících adres:

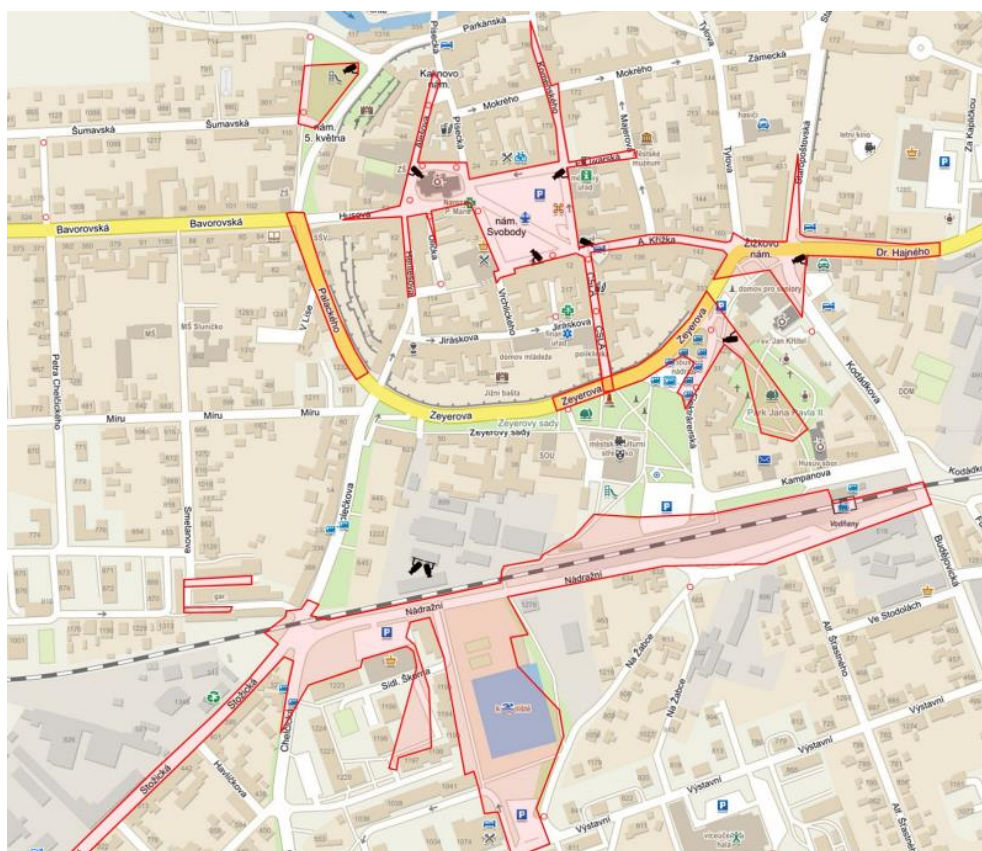
- a) kamera č.1 se nachází na domě Alšova 45, Vodňany – jedná se o objekt základní školy u křižovatky ulic Alešova a Heydukova,
- b) kamera č.2 se nachází na domě nám. svobody 18/I Vodňany – kamera se nachází na rohu ulice Pivovarská a monitoruje náměstí svobody,
- c) kamera č.3 se nachází na domě nám. svobody 14/I – kamera se nachází na rohu ulice Křížíka,
- d) kamera č.4 se nachází na domě Dr. Hajného 22 – kamera se nachází na rohu ulice Žižkovo náměstí a snímá především Žižkovo náměstí,
- e) kamera č.5 Nádražní ulice – kamera se nachází na síle odkud snímá především nádražní parkoviště, parkoviště u supermarketu Albrert a nově zrekonstruované koupaliště města Vodňany,
- f) kamera č. 6 Nádražní ulice – kamera je umístěna na síle, a navíc od kamery č. 5, která se také nachází na síle monitoruje i přejezd na Budějovické ulici,
- g) kamera č.7 se nachází na domě nám. svobody 10/I – kamera je umístěna uprostřed jižní části náměstí svobody a má za úkol především monitorovat tržnici,

⁶⁴SLADKÝ, J., Městská policie Vodňany [online]. [cit. 2021.11.17]. Dostupné z WWW:<https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=446358>

- h) kamera č. 8 se nachází na domě Elektrárnská 28 – kamera je umístěna na bytovém domě a pozoruje prostor autobusového nádraží a část městského parku Jana Pavla II,
- i) kamera č. 9 park náměstí 5. května – kamera monitoruje prostory parku⁶⁵.

Kamerový systém odpovídá předepsaným normám a provozuje se v souladu s ustanovením §24a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

Obrázek 1 Celkový přehled dohledu kamer městské policie ve Vodňanech

Zdroj⁶⁶

⁶⁵ MĚSTSKÁ POLICE VODŇANY, Umístění kamer a jiných automatických systémů záznamu zvuku a obrazu a prostranství, která monitorují [online]. [cit. 2022.3.10]. Dostupné z WWW:<https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=449471>

⁶⁶ MĚSTSKÁ POLICE VODŇANY, Umístění kamer a jiných automatických systémů záznamu zvuku a obrazu a prostranství, která monitorují [online]. [cit. 2022.3.10]. Dostupné z WWW:<https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=449471>

9 Praxeologická část

V rámci obohacení teoretické části „práce“ bylo užito průzkumné šetření, realizované formou řízených polostrukturovaných rozhovorů, směřovaných k oslovení kohortě respondentů. Formu výzkumu zpracovatel „práce“ vybral z důvodu, že rozhovor představuje získávání informací v podobě reálné interakce s dotazovanými subjekty. Rozhovor probíhal podle předem připravených otázek, které měli svůj systematický postup. Všechny otázky byly otevřené, aby bylo možno respondentům poskytnout dostatečný prostor pro odpověď.

Dílčí otázky polostrukturovaného rozhovoru byly položeny užšímu vedení zájmově zkoumaného komunálního sboru, tj. Městské policie Vodňany a obvodního oddělení Policie ČR na území Vodňan. Prvním dotazovaným je vrchní strážník Bc. Jan Sladký z řad Městské policie Vodňany a v pořadí druhým dotazovaným je vedoucí obvodního oddělení Policie České republiky Vodňany Ing. Martin Netušil. Cílem kvalitativně užitého výzkumného šetření bylo zjistit jaký pohled mají zástupci místně a věcně příslušného orgánu Městské policie Vodňany a místně a věcně příslušného policejního orgánu Policie ČR Vodňany na problematiku na území výkonu své působnosti. Úmyslně byly kladeny otázky stejné (nebo velice podobné) z důvodu možné komparace a zjištění, kde se hlavní představitelé městské a státní policie shodují a kde rozcházejí a zda jsou spokojeni s aktuální situací z pohledu spolupráce mezi sebou.

9.1 Dílčí otázky polostrukturovaného rozhovoru Městské policie Vodňany

Představuji Vám vrchního strážníka Městské policie Vodňany – Bc. Jan Sladký

- 1) ***Zajímalo by mě, jak dlouho jste již ve funkci vrchního strážníka městské policie a zda jste již na daný post nastoupil, nebo jste se musel tzv. vypracovat?***

Pan Sladký: „K městské policii ve Vodňanech jsem nastoupil 1. ledna 1993 jako řadový strážník. Pracuji zde 29 let. Byl jsem jedním ze zakládajících členů MP Vodňany. Od roku 1997 pracuji jako vrchní strážník, podle zákona o obecní policii pověřený některými úkoly při řízení MP.“

- 2) ***Kolik strážníků zaměstnáváte ve vašich řadách? Myslíte si, že tento počet je adekvátní k území, které pokrýváte?***

Pan Sladký: „Od začátku zřízení MP Vodňany v roce 1993 u ní pracuje 5 strážníků, včetně vrchního strážníka. Nelze proto zajistit nepřetržitou službu,

aby se na nás občané mohli se svými žádostmi a oznámeními obracet kdykoli. To má samozřejmě své nevýhody. Například v případě oznámení o nálezu psa v mimopracovní době MP musí některý ze strážníků do práce a o psa se postarat. Strážníci také nemohou kdykoli zajistit spolupráci s Policií ČR v případě dopravní nehody, krizové situace nebo jiné mimořádné události. Domnívám se, že zvýšení počtu strážníků o 2, což je další směna, by bylo na místě.“

Pro nepřetržitý provoz by bylo nutné alespoň 8 strážníků a vrchní strážník, celkem tedy 9 zaměstnanců.

3) *Myslíte si, že kriminalita ve Vodňanech je na vysoké či nízké úrovni?*

Pan Sladký: „Vodňany nejsou turisticky ani průmyslově významným městem. Je zde však ubytováno množství zahraničních dělníků dojíždějících za prací po širokém okolí. Kromě toho jsou v tomto malém městě kromě základní školy ještě 4 střední školy a Fakulta rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity. Důsledkem toho se ve městě pohybuje množství cizinců a mladých lidí. Jak lze očekávat, při trávení volného času v některých případech dochází ke kolizi jejich jednání se zákonem. Jedná se však spíše o méně závažné přestupky. Z pohledu MP Vodňany lze konstatovat, že kriminalita ve Vodňanech je spíše na nízké úrovni.“

4) *Pocit bezpečí občana je hlavní prioritou městských policí. Jakým způsobem zajišťujete tento pocit ve Vodňanech? Jaké uplatňujete metody a formy činnosti pro preventivní působení?*

Pan Sladký: „Jak jsem uvedl, jsme malá městská policie a není v našich personálních možnostech vyčlenit strážníka, který by se ve větší míře zabýval preventivními programy. V rámci spolupráce se této činnosti ve Vodňanech úspěšně věnuje Policie ČR, která, jako orgán činný v trestním řízení, může na rozdíl od strážníků zaměřit preventivní působení i do oblastí závažnější kriminality. Osobně se domnívám, že preventivně působí především samotný výkon činnosti strážníků v ulicích, a proto je důležité, aby byli při práci veřejností vnímáni co nejvíce. Informace podané veřejností ve vodňanském Zpravodaji rovněž přispívají k prevenci kriminality. Pocit bezpečí se myslím odráží ve skutečnosti, že jak Policie ČR tak MP ani vedení města nepřijímají téměř žádné signály, které by svědčily o opaku.“

5) Pomáhá vám kamerový systém, který se zavedl? Má efekt na bezpečnost města a snížení kriminality? A kolik kamer se ve Vodňanech nachází?

Pan Sladký: „Stát z kapitoly ministerstva vnitra již mnoho let prostřednictvím štědrých dotací podporuje budování městských kamerových systémů. Jedním z požadavků přidělení dotace je však zajištění nepřetržitého dohledu – stálé služby operátora. I zde se ukázalo, že nemožnost zajištění stálé služby může být překážkou při výkonu činnosti obecní policie. Protože bylo známo, že kamerové systémy v boji s kriminalitou hodně pomáhají a byla v nich spatřována budoucnost na poli zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku, rozhodli se volení zástupci města Vodňany, že i za této situace na vlastní náklady městský kamerový systém pořídí. Tak se stalo v roce 2013. V rámci první etapy bylo pořízeno 6 kamer, ke kterým později přibyly ještě další 3 kamery. V současné době proto kamerový systém ve Vodňanech sestává z 9 kamer, z nichž 8 je dálkově ovládaných operátorem. Od doby pořízení systému se tento již mnohokrát osvědčil. Nejen že má strážník z kanceláře k dispozici aktuální přehled o dění ve sledovaných lokalitách a v případě potřeby je schopen pořizovat záznam události, ale množství případů drobné i závažné kriminality se podařilo objasnit právě díky zpětnému vyhodnocení automaticky pořízených záznamů. Městská policie v tomto výborně spolupracuje s policií a pořízené záznamy jsou tak k dispozici nejen policistům obvodního oddělení, ale i službě dopravní policie nebo službě kriminální policie a vyšetřování.“

6) Na stránkách městské policie Vodňany jsem našel dokument „Nalezené věci a zvířata“. Provádíte tedy také odchyt ztracených psů? Jak při tom postupujete?

Pan Sladký: „Mnoho lidí si myslí, že městská policie provádí odchyt toulavých psů. Je tak z důvodu, že většina organizací zabývající se ochranou zvířat, takto prezentuje dotčená ustanovení občanského zákoníku pojednávající o nálezu zvířete, které zjevně mělo vlastníka. Ve skutečnosti zde řeší občanský zákoník jen ochranu majetkových práv vlastníka nalezeného zvířete a nikoli ochranu zvířat. V případě, že někdo nalezne psa a nelze zjistit, komu patří, je povinen ho odevzdat obci, kde byl pes nalezen a ta je povinna se o něj postarat. Obecní policie jsou orgánem obce a většinou jsou pověřeny k přebírání nalezených psů a péčí o ně. Nejedná se o úkol obecní policie, který by jí vyplýval ze zákona. V praxi se ale ukázalo, že svěřit tento úkol obecní policii je pro obec výhodné. Samotný odchyt volně pobíhajících psů ale může provádět jen osoba, která

k tomu má oprávnění podle zákona. Některé městské policie mají strážníky, kteří vlastní odborný certifikát k výkonu takové činnosti. Tento se získá úspěšným složením zkoušky po absolvování kurzu na vysoké veterinární škole. U MP Vodňany žádný takový strážník nepracuje, a proto psy z preventivních důvodů sami neodchytáváme. Činíme tak jen ve výjimečných případech, kdy akutně hrozí nebezpečí újmy na zdraví, dopravní nehody nebo jiné škody, které je třeba zabránit. K tomu jsme vybaveni odchyťovou sítí, speciálními rukavicemi, odchyťovým okem a obojky s vodítkem. Pro dočasné umístění psa máme dva kotce se zateplenými boudami. Pokud se nepodaří zjistit majitele psa, je pes umístěn do útulku ve Volenicích - okr. Příbram.“

7) Chtěl byste zefektivnit spolupráci s obvodním oddělením Policie České republiky, nebo jste spokojen s aktuálním stavem?

Pan Sladký: „S obvodním oddělením Policie ČR ve Vodňanech spolupracuji celá léta, co jsem u MP. Každé pondělí v ranních hodinách se koná pravidelná porada vedoucího obvodního oddělení Policie ČR, vrchního strážníka MP a velitele HZS Vodňany se starostou, místostarostou a tajemníkem MěÚ Vodňany, na které se zúčastnění navzájem informují o bezpečnostní situaci ve městě a domlouvají spolupráci na další týden. Jsme malé město, malé obvodní oddělení a malá městská policie. Strážníci a policisté se navzájem dobře znají a je-li potřeba, vzájemně si vypomáhají. Máme uzavřenou koordinační dohodu podle zákona o Policii ČR, ve které jsou specifikovány oblasti spolupráce. Ta probíhá především v rovině vzájemného pochopení a ochoty spolupracovat. Pokud budoucnost ukáže, že je nutné spolupráci upravit, myslím, že nebude problém tak učinit. Spolupracujeme tak, jak je to v našich možnostech a jak nám to vyhovuje. Zatím jsem spokojen a nic bych proto neměnil.“

8) Pojem community policing se v praxi statní i obecní policie během posledních let střídavě objevuje a zase mizí. Jak vnímáte princip community policing vy?

Pan Sladký: „Cílem community policing se dosáhnout změny vnímání policejní práce ze strany veřejnosti a tím i žádoucího stavu spolupráce mezi policií a veřejností. Důležité je zejména to, aby si veřejnost uvědomila, že policejní práce je službou veřejnosti, že zajištění bezpečí je v zájmu všech a policie proto stojí na její straně a nikoli proti ní. Velká část veřejnosti totiž vnímá orgány vykonávající policejní práci spíše jako represivní složky, kterých je třeba se obávat a z toho důvodu odmítá ve věci zajištění bezpečnosti a pořádku s policií

spolupracovat. Nástrojem pro realizaci principu community policing je profesionální a k veřejnosti vstřícný výkon policejní práce, který se opírá o ochotu veřejnosti podílet se na věcech veřejných. Konkrétně se jedná o navázání přímých osobních kontaktů mezi policisty v terénu a klienty veřejné správy, poskytování informací veřejnosti, realizace preventivních programů za účelem vzdělávání a ochrany klientů. Policie musí být pro veřejnost čitelná a předvídatelná. Jde o přenesení částí odpovědnosti za bezpečnost a veřejný pořádek z policie na veřejnost. Veřejnost musí pochopit, že je v jejím zájmu spolupracovat. Osobně se domnívám, že názor veřejnosti je důsledkem zkušenosti a nelze jej změnit ze „dne na den“ nebo náhlou změnou přístupu, či vyhlášením programu. Veřejnost jsou jednotliví lidé, a i policejní práci vykonávají lidé. Změna vnímání policie může trvat i celou jednu generaci. Community policing vnímám jako cestu správným směrem i když nezastírám, že tahle cesta byla známa již dávno před tím, než ji tak někdo pojmenoval. Pokud se týká MP Vodňany, pak musím říci, že vstřícnost k veřejnosti a ochota lidem pomáhat, byly od roku 1993 vždy snahou všech strážníků ve Vodňanech. Myslím dokonce, že již samotná skutečnost, že na tomto malém městě s našimi adresáty žijeme, vylučuje jinou možnost přístupu k naší práci. Jiná věc ale je, u kolika občanů naše snaha padá na úrodnou půdu. Ani v případě, že se tak neděje, ale nepolevujeme. Rozhodně bych řekl, že se k cílům community policing pomalu přibližujeme.“

9) Mohl byste uvést nějaké konkrétní příklady dobré praxe s oddělením Policie České republiky?

Pan Sladký: „Kromě vzájemného informování o skutečnostech, které jsou důležité k plnění našich úkolů, se spolupráce s obvodním oddělením Policie ČR Vodňany odehrává ve dvou rovinách – plánované akce a aktuální potřeba součinnosti. V případě plánovaných akcí především na žádost kulturních i jiných organizací společně zajišťujeme BESIP při různých průvodech, slavnostech, sportovních událostech, uzavírkách a podobných akcích, které se konají na veřejném prostranství. V době před pandemií Covid-19 jsme společně realizovali i několik plánovaných kontrol v restauračních zařízeních za účelem dohledu nad dodržováním povinností v oblasti ochrany mladistvých před alkoholem a jinými návykovými látkami. V rovině aktuální potřeby spolupráce se jedná vždy o činnost na žádost strany, která pro splnění

konkrétního úkolu potřebuje pomoc. Strážníci žádají o pomoc policisty například při potřebě ztotožnit v policejních databázích neznámou osobu nebo zjistit v centrálním registru provozovatele vozidla, když sami tak učinit nemohou anebo při potřebě zajistit převoz osoby do protialkoholní záchytné stanice a také případech, kdy je nutné posoudit, zda projednávaný skutek není trestným činem apod. Policisté pak žádají strážníky o pomoc například při vyhodnocení a poskytnutí záznamu městského kamerového systému, kdy dočasně sami nejsou schopni personálně zajistit řízení dopravy po dopravní nehodě nebo kdy zákon vyžaduje přítomnost nezúčastněné osoby při úkonu policejního orgánu anebo pokud jim někdo oznámí, že našel psa nebo jiné zvíře apod. Obě složky si navzájem vypomáhají i při zákrocích proti většímu počtu agresivních osob nebo při momentálním nápadu protiprávní činnosti, který nejsou schopni v přiměřeném čase sami personálně zajistit. Spolupráce funguje i při mimořádných událostech jako byly povodně.“⁶⁷

⁶⁷ Rozhovor s panem Bc. Janem Sladkým, vrchním strážníkem Městské policie Vodňany, ze dne 9.2.2022.

9.2 Dílčí otázky polostrukturovaného rozhovoru obvodní oddělení Policie České republiky Vodňany

Pro pozici vedoucího obvodního oddělení se zpracovatel „práce“ snažil použít stejné (nebo podobné) otázky jako pro vrchního strážníka Městské policie Vodňany.

Představuji Vám vedoucího oddělení Policie České republiky Vodňany – Ing. Martin Netušil

1) Jak dlouho jste u Policie České republiky a jak dlouho ve funkci vedoucího oddělení?

Pan Netušil: „K Policii ČR jsem nastoupil v roce 1992 a na funkci vedoucího oddělení jsem 5 let.“

2) Jaké je personální obsazení u obvodního oddělení Policie České republiky ve Vodňanech? Myslíte si, že tento počet je adekvátní k území, které pokrýváte?

Pan Netušil: „Personální stav na obvodním oddělení je v současné době stabilizovaný, kdy stav je naplněn. Plnění služebních úkolů na území, které máme přiděleno, musíme zvládnout s počtem policistů, který nám byl určen. Personální posílení obvodního oddělení bychom přivítali.“

3) Myslíte si, že kriminalita ve Vodňanech je na vysoké či nízké úrovni?

Pan Netušil: „Kriminalita na území obvodního oddělení je druhá nejvyšší v okrese Strakonice, je tedy vysoká. „

4) Jakým způsobem se podílíte na prevenci kriminality ve Vodňanech? Jaké uplatňujete metody a formy činnosti pro preventivní působení?

Pan Netušil: „V rámci prevence kriminality děláme besedy ve školských zařízeních od mateřských škol po učňovské a střední školy a rovněž v zařízeních pro seniory. Dále spolupracujeme s místní samosprávou ve všech obcích na území obvodního oddělení. V rámci prevence se rovněž účastníme dopravně bezpečnostních akcí, kontrol podávání alkoholu osobám mladším 18-ti let, kontrol rekreačních objektů a dalších.“

5) Jaké jsou nejčastější oznámení na vaši linku 158?

Pan Netušil: „V současné době se oznámení týkají nejčastěji přestupků proti občanskému soužití ať už jde o sousedské hádky, hádky v domácnostech a další nevhodné chování mezi občany.“

6) Mohl byste říct, kolik trestných činů jste v tomto roce objasnili?

Pan Netušil: „V současné době je na obvodním oddělení rozpracováno 21 spisů trestných činů se známým pachatelem v různém stadiu šetření.“

7) Chtěl byste zefektivnit spolupráci s městskou policií, nebo jste spokojen s aktuálním stavem?

Pan Netušil: „Dle mého názoru je spolupráce s městskou policií na dobré úrovni.“

8) Pojem community policing se v praxi statní i obecní policie během posledních let střídavě objevuje a zase mizí. Jak vnímáte princip community policing vy?

Pan Netušil: „I když se v současné době termín „community policing“ nepoužívá, jeho principy se nadále v práci policie uplatňují ať už jde o spolupráci s místní samosprávou nebo i dalšími subjekty. „

9) Mohl byste uvést nějaké konkrétní příklady spolupráce s městskou policií?

Pan Netušil: „S městskou policií spolupracujeme nejčastěji při konání různých kulturních a společenských akcí, kdy je zejména prováděn dohled na dodržování veřejného pořádku. Dále hlídky policie ČR a městské policie spolupracují zejména při oznámeních násilných činů, ať už trestných činů nebo přestupků. Spolupráce probíhá i v dalších oblastech při plnění úkolů policie ČR či městské policie. „

Kvantitativní výzkumné šetření, tj. polostrukturované rozhovory, potvrdily, že spolupráce Policie ČR a městské policie ve Vodňanech jsou z pohledu zástupců na vyhovující úrovni a obě složky jsou s dosavadní spoluprací spokojeny. Městská policie a

obvodní oddělení Policie ČR ve Vodňanech spolu mají uzavřenou koordinační dohodu, která specifikuje oblasti spolupráce. Z rozhovorů vyšly i přátelské vztahy mezi těmito subjekty, především i vysoká úroveň informovanosti při pravidelném pondělním sezení. Z rozhovorů se dá vyvodit, že policisté a strážníci na území Vodňan spolupracují i nad rámec zákona, vycházejí si vstříc, spolupracují při dohledu na různých společenských událostech či akcích a společně působí na dohledu nad dodržováním veřejného pořádku.

Zástupci místně a věcně příslušného orgánu Městské policie Vodňany a místně a věcně příslušného základního útvaru služby pořádkové Police ČR Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, Územního odboru Strakonice, Obvodního oddělení Vodňany zdůrazňují důležitost prevence, kterému se v rámci spolupráce věnuje Policie ČR, která se může zaměřit i na závažnější kriminalitu. Prevence na území Vodňan spočívá především ve výkonu hlídkové činnosti jako jednou z forem činnosti strážníků a policistů v ulicích. Preventivně také může působit přítomnost prvku situační prevence, tj. kamerového systému, který je označen na každém vjezdu do města informačními tabulemi. Prevence ve Vodňanech působí i v rámci primární prevence, která je zaměřena na vybraná školská zařízení v rámci teritoriálního území Vodňan. Sekundární prevence není zanedbána ani u starší generace obyvatel, která je realizována formou besed v seniorském domě Vodňan.⁶⁸

⁶⁸ Rozhovor s panem Ing. Martinem Netušilem, vedoucím oddělení Policie České republiky Vodňany, ze dne 9.2.2022.

Závěr

Obecní (městská) policie si rozhodně nacházejí své místo v problematice zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Činnost strážníků je různorodá a prospěšná celé veřejnosti. Strážníci dohlížejí na klid a pořádek ve své obci či městě. Je pravda, že společnost se rozděluje na dvě strany, když přijde na řadu problematika obecních (městských) policií a je to zcela logické. Názory budou odlišné, ale prakticky vzato se dají názory lidí rozdělit do dvou opačných skupin. Jedna strana se bude domáhat po jakémkoliv zlepšení prevence kriminality za jakoukoliv cenu, jen aby se cítila bezpečněji v místě svého bydliště. Na druhou stranu zde máme i odpověď negativní, která se zdá být spíše skeptická k otázce fungování obecních (městských) policií. Tato strana může zastávat názory typu „kriminalita na našem území není tak vysoká“ nebo „nikdy se mi zde nic nestalo, a navíc fungování takovýchto policií stojí příliš peněz z kas měst“. Nelze říct, že by ani jedna strana byla přesně pravdivá, ale ani naopak. Pokud se v místě bydliště stane nějaký nepozitivní incident, který se přitom ještě opakuje, každý rozumný člověk, který se chce cítit bezpečně „volá“ o pomoc, jakoukoliv pomoc, která by zasáhla a negativní jev potlačila. Zpracovatel „práce“ se domnívá že tato skutečnost bude platit na obě dvě strany občanů o kterých se zmiňuje. A právě to je hlavní podstatou obecních (městských) policií, zajišťování pocitu bezpečí všem občanům.

Zpracovatel „práce“ si je vědom, že pohled veřejnosti na strážníky obecních (městských) policií nemusí být a zřejmě není vždy pozitivní. Nicméně se to dá pochopit. Strážníci vystupují pouze jako preventivní a represivní orgán. Je tedy jasné, že pohled může být zkreslený tímto jevem. Je ovšem podstatné si uvědomit, že strážníci jsou tu pro obyvatele a dohlížejí úroveň veřejného pořádek. Jak by to vypadalo ve velkých městech, kde by neexistovali tyto složky? Službu obecní (městské) policie mnozí berou jako samozřejmost a ani si neuvědomují, jak podstatnou roly vlastně hrají v každodenních situacích.

Hlavním cílem „práce“ bylo formou teoretického vhledu šířeji objasnit základní pojmosloví, východiska a účinný de lege lata legislativní rámec zkoumané tematické oblasti. K naplnění hlavního cíle zpracovatel „práce“ využil mnoha literárních i internetových zdrojů a díky těmto poznatkům byl cíl naplněn. Vedlejší cíle práce bylo formou teoreticko-praxeologického vhledu tematicky úžeji reflektovat příklady tzv. „dobré“ součinnostní praxe mezi místně a věcně příslušnou součástí obecní (městské)

policie a základním útvarem Policie ČR se zaměřením na teritoriální území města Vodňany, kterého bylo dosaženo za pomoci rozhovorů se zástupci obou složek, kteří uvedli příklady dobré praxe, které především spočívají ve dvojí rovině spolupráce tj. spolupráce plánovaná a neplánovaná. Zástupci si pochvalují spolupráci především během zajišťování bezpečnosti silničního prostoru při různých kulturních a sportovních akcích, které se konají na místech veřejně přístupných. Strážníci a policisté ve Vodňanech spolupracují při vzájemném získávání informací o osobách, vozidlech anebo ohledně získávání záznamu z kamerového systému, který je ve vlastnictví městské policie. Spolupráce mezi orgánem funguje i při mimořádných událostech, jako jsou ve Vodňanech časté povodně.

Zpracovatel „práce“ při vyhodnocování a přepisování rozhovoru s panem Sladkým, došel k zjištění, že celkový pohled veřejnosti na městskou policii ve Vodňanech negativně ovlivňuje skutečnost, že městská policie nevykonává nepřetržitý provoz. Důvodem tohoto nedostatku je bez pochyb strádání personální obsazenosti. Od počátku městské policie působí ve Vodňanech pouze 5 strážníků. Strážníci nemohou dosáhnout 24hodinového provozu. Město Vodňany patří k jednomu z menších měst, každopádně se město rozrůstá o nové bytové jednotky a domy s novými obyvateli, tudíž by bylo zcela logické uspořádat personální obsazení městské policie odpovídajíc k počtu obyvatel na území. Mimo záznam rozhovoru také pan Sladký podotkl, že by měl v České republice spadat jeden strážník na tisíc obyvatel. Ve Vodňanech se momentálně nachází přibližně 7 000 obyvatel, tj. minimálně 7 strážníků a vrchní strážník. Zpracovatel „práce“ si je vědom, že rozhodování o personálním stavu městské policie je záležitostí samosprávy, a proto zastává názor, že by samospráva měla vyčlenit více finančních prostředků na chod městské policie pro možnost zřízení další, minimálně jedné, hlídky.

Zpracovatel „práce“ poukazuje na to, že obecní (městské) policie jsou potřebná pro každodenní chod společnosti, zabezpečení ochrany místních záležitostí veřejného pořádku jak v denních i v nočních hodinách. Situací, při kterých strážníci zakročují je nespočet. Zpracovatel „práce“ si obohatil své dosavadní vědomosti dané problematiky díky literárním zdrojům, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury. V dnešní době by měl mít každý občan povědomí o významné činnosti pro faktické zabezpečení tzv. místních záležitostí veřejného pořádku ze stran strážníků obecních (městských) policií a v jakých situacích se mohou na zaměstnance takových subjektů obrátit.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L. ed. Kapitoly o bezpečnosti. Praha: Karolinum, 2007. 484 s. ISBN 978-80-246-1440-3.
2. GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I., a kol. Kriminologie. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 536 s. ISBN 978-80-7478-614-3.
3. HRUDKA, J., ZÁMEK, D. Organizace a činnost policejních služeb: stav k 1.1.2012. Praha: Police history, 2012. 233 s. ISBN 978-80-8647-756-5.
4. MACEK, P. Bezpečnost obcí a regionů: studijní opora. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011. 117 s. ISBN 978-80-87174-03-6.
5. MACEK, P. Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd. Praha: Police history, 2008. 87 s. ISBN 978-80-86477-45-9.
6. MACEK, P., FILÁK, A. Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti. Praha: Police History, 2004. 253 s. ISBN 80-86477-21-5.
7. MACEK, P., HÁJEK, V. Obecní policie II. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003. 168 s. ISBN 80-7251-133-5.
8. MACEK, P., UHLÍŘ, L. Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice). Praha: Police History, 2004. 216 s. ISBN 80-86477-26-6.
9. MACEK, P., UHLÍŘ, L. Dějiny policie a četnictva. Praha: Themis, 1997. 178 s. ISBN 80-85821-52-4.
10. MACEK, P., ZÁMEK, D. Policie a hromadná narušení veřejného pořádku. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. 110 s. ISBN 978-80-7251-264-5.
11. MASARÍK, Jiří a Václav KRICNER. Správní právo: obecná část. 5., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2008. 158 s. ISBN 978-80-86795-65-2.
12. PÁNA, L., SOMR, M. Metodologie a metody výzkumu. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 164 s. ISBN 978-80-86708-52-2.
13. SVATOŠ, R. Prevence kriminality. Druhé aktualizované vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. 132 s. ISBN 978-80-7556-009-4.
14. ŠKODA, J. Zákon o policii s komentářem. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-160-1.
15. VODIČKOVÁ, J. Soubor ústních otázek ke zkoušce strážníka. Příbram: Příbramská tiskárna s.r.o, 2008. 408 s.

16. ZAPLETAL, J., a kol.: *Prevence kriminality*, Policejní akademie ČR, Praha 2000. 102 s. ISBN 80-7251-047-9

Elektronické zdroje

1. FILÁK, A., ZÁMEK, D., *Moderní formy a prostředky spolupráce Policie České republiky s obcemi, právníky a fyzickými osobami* [online]. [cit. 2022-3.1]. Dostupné z WWW:<<https://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/3-2009/Spoluprace.htm>>
2. MĚSTSKÁ POLICE VODŇANY, *Umístění kamer a jiných automatických systémů záznamu zvuku a obrazu a prostranství, která monitorují* [online]. [cit. 2022.3.10]. Dostupné z WWW:<https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=449471>
3. MĚSTSKÁ POLICIE VODŇANY, *Výsledky činnosti v roce 2021*[online]. [cit. 2021.11.23]. Dostupné z WWW:<https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=454512>
4. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY, ODDĚLENÍ OBECNÍ POLICIE, ZBRANÍ A DOPRAVNÍHO INŽENÝRSTVÍ. *Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabytí a držení* [online]. 2021 [cit. 2021-11.9]. Dostupné z WWW:<<https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx>>
5. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Prevence kriminality* [online]. [cit. 2021-12.1]. Dostupné z WWW:<<https://prevencekriminality.cz/prevence-kriminality/>>
6. ODBORNÝ ASISTENT KATEDRY VEŘEJNÉ SPRÁVY, POLICEJNÍ AKADEMIE. *Vstup policisty nebo strážníka do bytu* [online]. [cit. 2021-11.28]. Dostupné z WWW:<<https://www.moderniobec.cz/vstup-policisty-nebo-straznika-do-bytu/>>
7. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Útvary policie ČR* [online]. 2021 [cit. 2022-1.9]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/utvary-policie-cr.aspx>>
8. SLADKÝ, J., *Městská policie Vodňany* [online]. [cit. 2021.11.17]. Dostupné z WWW:<https://www.vodnany.eu/assets/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=446358>

9. VEREŠ, D., *Vodňany* [online]. [cit. 2022.2.8]. Dostupné z WWW:<
<https://www.bb kult.net/cz/places/45529-vodnany/>>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 30. prosince 1991, o obecní policii. *In Sbírka zákonů, Česká republika.* 1991, částka 104. Dostupné také z WWW:<
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>>
2. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 11. srpna 2008, o Policii České republiky. *In Sbírka zákonů. Česká republika.* 2008, částka 91. Dostupné také z WWW:<
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>>
3. ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 15. května 2000, o obcích. *In Sbírka zákonů, Česká republika.* 2000, částka 38. Dostupné také z WWW:<
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>>
4. ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. září 2004, Správní řád. *In Sbírka zákonů, Česká republika.* 2004, částka 174. Dostupné také z WWW:<
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>>
5. ČESKO. Vyhláška č. 418 ze dne 1. prosince 2008 kterou se provádí zákon o obecní policii. *In Sbírka zákonů, Česká republika.* 2008, částka 137. Dostupné také z WWW:< <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-418>>
6. ČESKO. Zákon č. 1 ze dne 28. prosince 1992, Ústava České republiky. *In Sbírka zákonů. Česká republika.* 1992, částka 1. Dostupné také z WWW:<
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>>

Seznam zkratek

BESIP	Bezpečnost silničního provozu
Č	Číslo
ČR	Česká republika
LZPS	Listina základních práv a svobod
PÍSM	Písmeno
SB	Sbírky
TJ	To je
TZV	Tak zvaný

Seznam tabulek, obrázků a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1 umístění kamer a jejich dohled.....	38
---	----

Přílohy

Příloha 1 – Řízených polostrukturovaný rozhovor

Otázky pro vrchního strážníka Městské policie Vodňany

- 1) Zajímalo by mě, jak dlouho jste již ve funkci vrchního strážníka městské policie a zda jste již na daný post nastoupil, nebo jste se musel tzv. vypracovat?
- 2) Kolik strážníků zaměstnáváte ve vašich řadách? Myslíte si, že tento počet je adekvátní k území, které pokrýváte?
- 3) Myslíte si, že kriminalita ve Vodňanech je na vysoké či nízké úrovni?
- 4) Pocit bezpečí občana je hlavní prioritou městských policí. Jakým způsobem zajišťujete tento pocit ve Vodňanech? Jaké uplatňujete metody a formy činnosti pro preventivní působení?
- 5) Pomáhá vám kamerový systém, který se zavedl? Má efekt na bezpečnost města a snížení kriminality? A kolik kamer se ve Vodňanech nachází?
- 6) Na stránkách městské policie Vodňany jsem našel dokument „Nalezené věci a zvířata“. Provádíte tedy také odchyt ztracených psů? Jak při tom postupujete?
- 7) Chtěl byste zefektivnit spolupráci s obvodním oddělením Policie České republiky, nebo jste spokojen s aktuálním stavem?
- 8) Pojem community policing se v praxi statní i obecní policie během posledních let střídavě objevuje a zase mizí. Jak vnímáte princip community policing vy?
- 9) Mohl byste uvést nějaké konkrétní příklady dobré praxe s oddělením Policie České republiky?

Příloha 2 – Řízených polostrukturovaný rozhovor

Otázky pro vedoucího oddělení Policie České republiky Vodňany

- 1) Jak dlouho jste u Policie České republiky a jak dlouho ve funkci vedoucího oddělení?
- 2) Jaké je personální obsazení u obvodního oddělení Policie České republiky ve Vodňanech? Myslíte si, že tento počet je adekvátní k území, které pokrýváte?
- 3) Myslíte si, že kriminalita ve Vodňanech je na vysoké či nízké úrovni?
- 4) Jakým způsobem se podílíte na prevenci kriminality ve Vodňanech? Jaké uplatňujete metody a formy činnosti pro preventivní působení?
- 5) Jaké jsou nejčastější oznámení na vaši linku 158?
- 6) Mohl byste říct, kolik trestných činů jste v tomto roce objasnili? Nemusí to být přesné číslo.
- 7) Chtěl byste zefektivnit spolupráci s městskou policií, nebo jste spokojen s aktuálním stavem?
- 8) Pojem community policing se v praxi statní i obecní policie během posledních let střídavě objevuje a zase mizí. Jak vnímáte princip community policing vy?
- 9) Mohl byste uvést nějaké konkrétní příklady spolupráce s městskou policií?